

PROGRAM ROZVOJA OBCE MATIAŠKA NA ROKY 2016 - 2023

Názov:	Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023
Územné vymedzenie :	Obec Matiaška , kód okresu: 713, kód obce: 528854
Územný plán obce schválený:	<i>nie</i>
Dátum schválenia PRO:	<i>15.07.2016</i>
Dátum platnosti:	<i>od 01.01.2017 do 31.12.2023</i>
Verzia¹	<i>1.0</i>
Publikovaný verejne:	<i>15.12.2016</i>

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Obsah Úvod

.....	4 1.
Analytická časť	7
1.1 Súhrnná charakteristika územia	7
1.1.1 Symboly obce	10
1.2 Sociálna charakteristika	11
1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku	11
1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity	13
1.2.3 Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva	16
1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie	17
1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania	19
1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie	20
1.2.7 Domový a bytový fond	23
1.3 Ekonomická charakteristika	25
1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel	25
1.3.2 Doprava	27
1.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia	28
1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	30
1.3.5 Vzdelávanie a školstvo	31
1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne	32
1.3.7 Hospodárenie obce	34
1.4 Environmentálna charakteristika	37
1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery	37
1.4.2 Hydrologické pomery	37
1.4.3 Klimatické pomery	38
1.4.4 Pedologické podmienky	38
1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia	41
1.4.6 Chránené územia prírody	42
1.4.7 Odpadové hospodárstvo	43
1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK	43
1.5.1 Charakteristika PSK	43

1.5.2 Súlad PRO Matiaška s PHSR Prešovského samosprávneho kraja	46
1.6 SWOT analýza	48
2. Strategická časť	51
3. Programová časť	54
4. Realizačná časť	56
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	56
4.2 Komunikačná stratégia	56
4.3 Monitorovanie a hodnotenie	57
4.4 Akčný plán	58
5. Finančná časť	61
Záver	70
Prílohy PRO	71

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej „PRO“) Matiaška je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku Prešovský samosprávny kraj, na území ktorej sa obec Matiaška nachádzajú.

Povinnosť obce vypracovať PRO vyplýva zo **zákona č. 309/2014 Z. z.** o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec **pri uplatnení partnerstva.**

Partnerstvo je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Sociálno-ekonomickí partneri sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Základné princípy tvorby PRO:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,

- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia, - je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce v oblasti hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Existenciou PRO obec Matiaška zvýši svoje šance získať finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na realizáciu projektov, keďže musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojím PRO.

Program rozvoja obce vychádza zo stratégie EURÓPA 2020, v ktorej základom sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority: inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

Program rozvoja obce Matiaška sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (ekonomická, sociálna a environmentálna). Programová časť dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PRO. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO. Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy, a je neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

PRO Matiaška rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA.

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Matiaška na roky 2005 - 2013

Rozpočet obce Matiaška na r. 2016

Účtovná závierka obce Matiaška r. 2015

Výročná správa obce Matiaška za r. 2014

Štatút obce Matiaška

Web stránka obce Matiaška (www.matiaska.sk)

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK 2008-2015

Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 - 2015

Územný plán VÚC PSK

Regionálna inovačná stratégia PSK 2005-2008

Výročná správa PSK za konsolidovaný celok za rok 2013

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (2014)

Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020

Stratégia Európa 2020

Program rozvoja vidieka 2014 - 2020

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011

1. Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Pri spracovaní analytickej časti PRO Matiaška na roky 2016 - 2023 bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, STATdat, Slovstat, SODB 2011), Infostat, z web stránok wikipédia, e-obce, mesta-obce, z portálu štátnej ochrany prírody, z web stránky MŽP SR, MPAVR SR, MDVaRR SR a MV SR, z web stránky PSK (www.po-kraj.sk), od občanov obce Matiaška prostredníctvom dotazníkov, dostupných informácií z web stránky obce Matiaška (www.obecmatiaška.sk a www.matiaska.wordpress.com) a od starostky obce Matiaška. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

1.1 Súhrnná charakteristika územia

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec Matiaška je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Matiaška leží v južnej časti Nízkych Beskýd v doline Volianskeho potoka. Cez obec preteká Voliansky potok. Zemepisná poloha obce je daná zemepisnými súradnicami 49° 02' 12" severnej šírky a 21° 33' 17" východnej dĺžky – stred obce. Obec susedí so šiestimi katastrálnymi územiami obcí: Detrik, Remeniny, Ruská Voľa, Vavrinec. Zdroj: <http://www.obecmatiaška.sk>

Adresa: Obecný úrad Matiaška 56, 094 31 Hanušovce nad Topľou

Kontaktné informácie:

Tel.: 057/445 22 02 Mobil: 0911 504 604

Fax: 057/445 22 02

Email: oumatiaska@gmail.com

IČO: 00332542

DIČ: 2020630194

Zdroj: <http://www.obecmatiaska.sk/samosprava/obecny-urad/>

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	528854
Názov okresu	Vranov nad Topľou
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	094 31
Telefónne smerové číslo	057
Prvá písomná zmienka o obci	1356
Nadmorská výška obce - mest	184
Celková výmera územia obce	10 591 975
Hustota obyvateľstva na km ²	28,51

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>

<http://www.obecmatiaska.sk/samosprava/obecny-urad/>

Tab. 2 Spádovosť obce Matiaška

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Hanušovce nad Topľou
Sídlo pracoviska daňového úr	Prešov, pobočka Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného úradu policajného zboru	Hanušovce nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného riadiť záchraného zboru	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska okresného úr	Vranov nad Topľou
Sídlo Územnej vojenskej sprá	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, rodiny	Vranov nad Topľou

Zdroj: <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/1770-Matiaška/spadovost>

Obr. 1 Mapa polohy obce Matiaška

Zdroj: <https://www.google.sk/maps/>

Zdroj: www.obecmatiaska.sk

Občianska a technická vybavenosť:

- * Predajňa zmiešaného tovaru
- * Knižnica
- * Futbalové ihrisko
- * Materská škola
- * Základná škola

Zdroj: <https://matiaska.wordpress.com/>

Zdroj: <https://www.google.sk/maps/@49.0612071,21.58136,395m/data=!3m1!1e3>

1.1.1 Symboly obce Matiaška

Symbolmi obce Matiaška sú erb a vlajka obce.

Blazón erbu: V striebornom štíte strieborný, zlato nimbovaný, zlato obutý a zlatým mečom opásaní vojak – S. V. Demeter – v zelenom šate a dlhom červenom plášti, pravicom na hrudi malý zlatý krížik, v pravici zlatú kopiju.

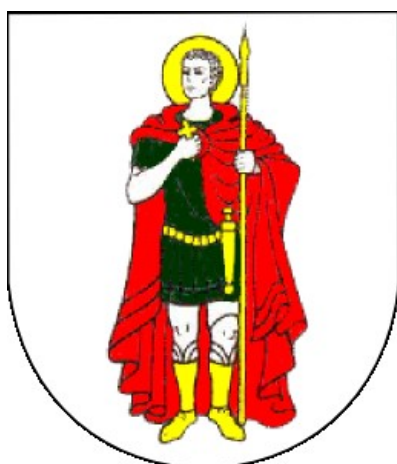
Komentár: Nový erb je symbolom obce Matiaška, na ktorého pamiatku tu máme odpustovú slávnosť.

Dátum prijatia: 29.05.1998, signatúra HR SR: HR 135/M-94/98

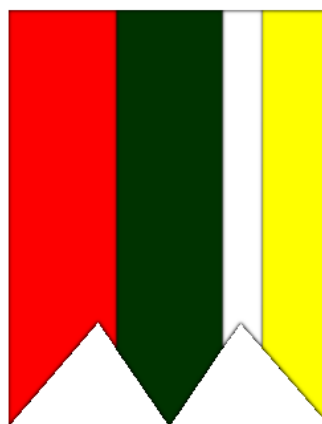
Autori: Akád mal. Anna Gregorová, Text Ladislav Nagy, PhDr. Peter Kartous, Csc.

<http://www.vs.sk/heraldreg/>

Obr. 3 Erb obce Matiaška

Obr. 4 Vlajka obce Matiaška

1. 2 Sociálna charakteristika

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Matiaška s celkovým počtom obyvateľov 300 (k 31.12.2015) sa zaraďuje medzi malé obce. Celková výmera územia obce predstavuje 1 229 Ha (12 290 000 m²). Na území obce bola k 31.12.2014 celková hustota osídlenia 28,69 obyvateľov na km², tzn. je veľmi malá v porovnaní s hustotou obyvateľstva v Prešovskom kraji, ktorá predstavuje 91,32 obyvateľov na km² a v okrese Vranov nad Topľou je 104,48 obyvateľov na km².

Zdroj: ŠÚ SR

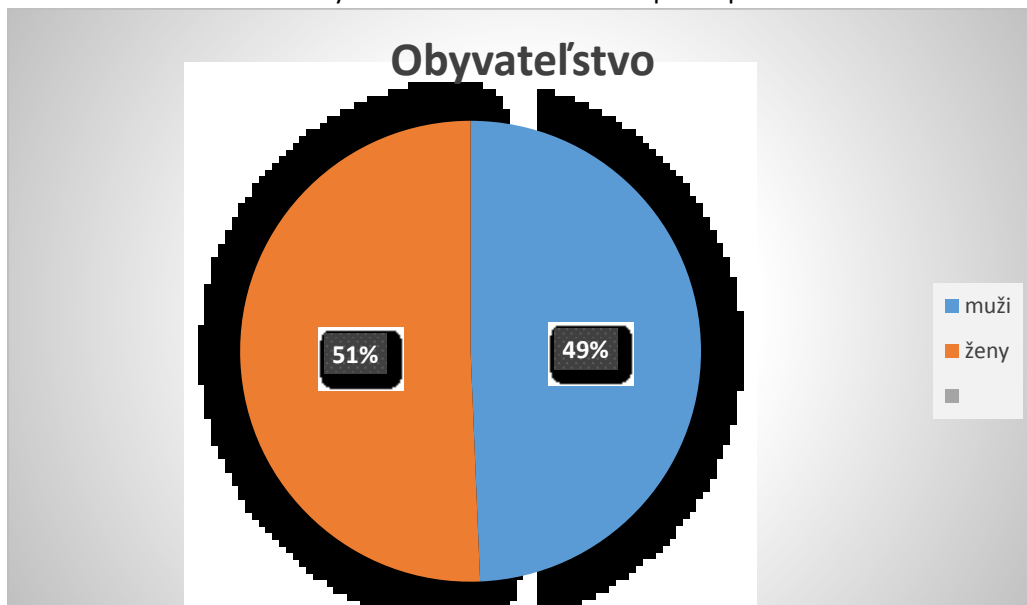
1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je zobrazený v nasledujúcich tabuľkách a grafoch. Stav trvale bývajúceho obyvateľstva uvádzaný k 31.12. príslušného roka.

Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov obce Matiaška podľa pohlavia v r. 2011 – 2015

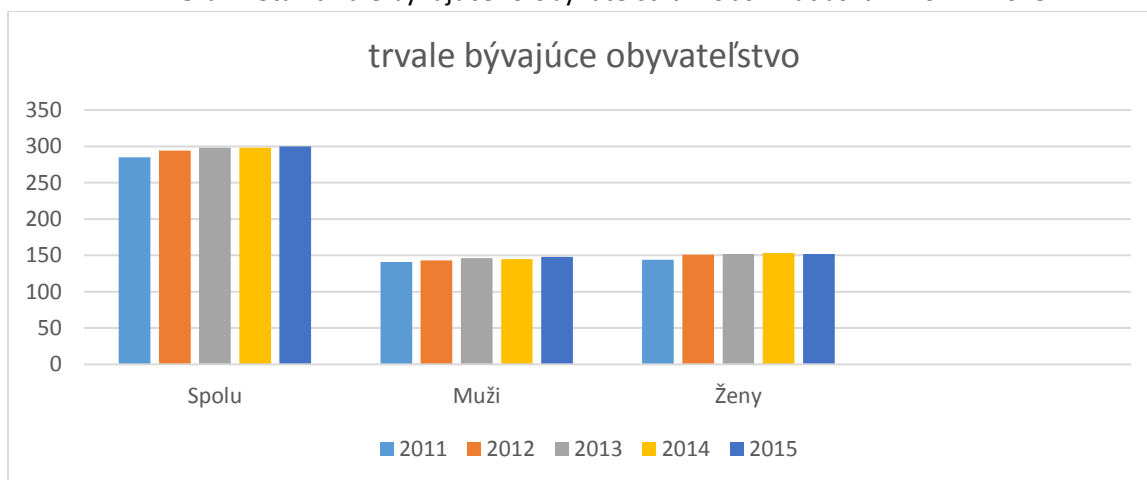
Pohlavie / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	277	294	298	298	300
Muži	133	143	146	145	148
Ženy	144	151	152	153	152

Graf 1 Stav obyvateľstva v obci Matiaška podľa pohlavia v r. 2015

Mierny rozdiel v počte obyvateľov je medzi pohlaviami, kde muži tvoria 50,66 % z celkového počtu obyvateľov a žien je o 1,32 % viac.

Graf 2 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Matiaška r. 2011 - 2015

Z grafického znázornenie je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Matiaška má celkovo mierne stúpajúcu tendenciu. Od roku 2011 kedy predstavoval počet obyvateľov 285, sa mierne zvýšil počet obyvateľov, kde ku koncu roka 2015 žilo v obci Matiaška 300 obyvateľov.

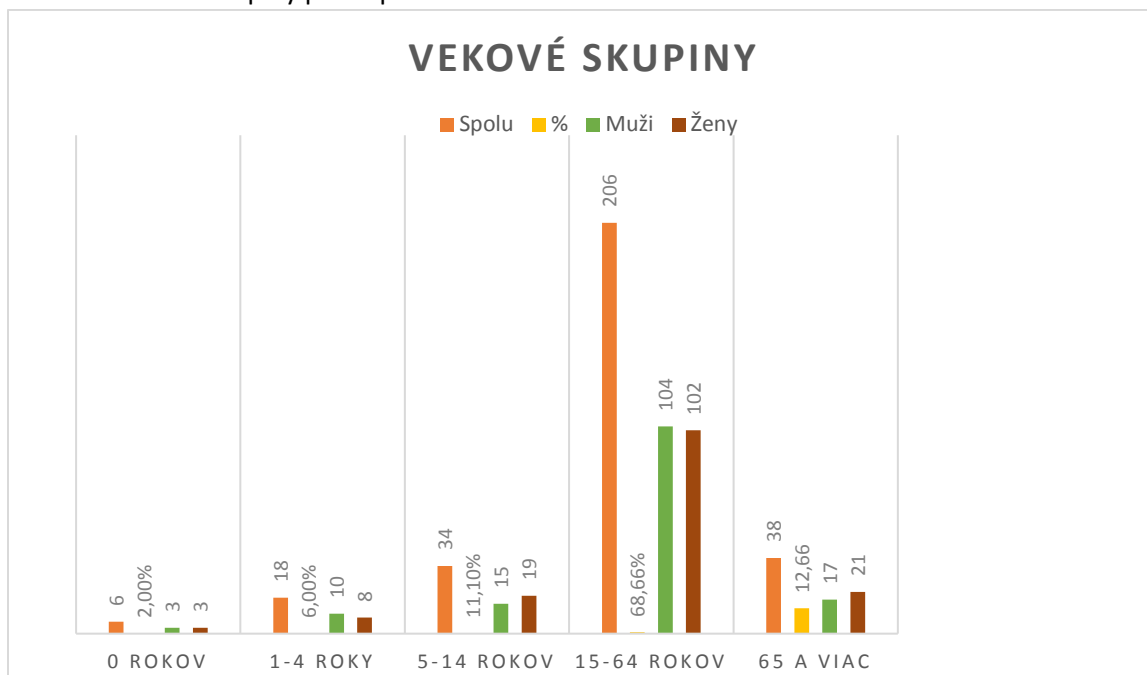
Tab. 4 Prehľad vekových skupín v obci Matiaška v r. 2015

Vekové skupiny	pohlavie	Počet v r. 2015
Nula rokov	Spolu	6
Nula rokov	Muži	3
Nula rokov	Ženy	3
Od 1 do 4 rokov	Spolu	18
Od 1 do 4 rokov	Muži	10
Od 1 do 4 rokov	Ženy	8
14 rokov alebo menej	Spolu	34
14 rokov alebo menej	Muži	15
14 rokov alebo menej	Ženy	19
Od 15 do 64 rokov	Spolu	206
Od 15 do 64 rokov	Muži	104
Od 15 do 64 rokov	Ženy	102
65 rokov alebo viac	Spolu	36
65 rokov alebo viac	Muži	17
65 rokov alebo viac	Ženy	29

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 3 Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Matiaška v r. 2015

Graf 4 Vekové skupiny podľa pohlavia v obci Matiaška r. 2015

Najpočetnejšiu skupinu obyvateľstva, t. j. 68,66 %, tvorí kategória od 15 do 64 rokov všetkých obyvateľov obce Matiaška, pričom v tejto vekovej kategórii prevahu tvoria muži nad ženami a paradoxne vo vekovej kategórii 65 rokov a viac prevažujú ženy.

1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity

- predproduktívny vek (0 až 14 rokov)
- produktívny vek (15 až 64 rokov)
- poproduktívny vek (65 rokov a viac)

Tab. 5 Ekonomická aktivita obyvateľov obce Matiaška

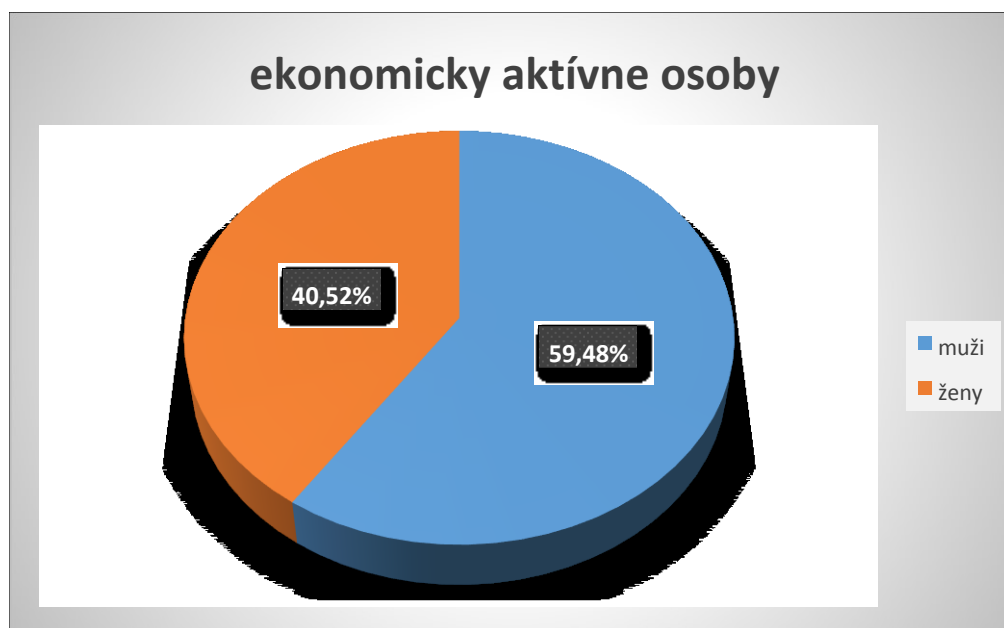
Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne					Osoby na RD	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby závislé spolu	Ostatní závislí, nezistení	Úhrn obyvateľstva
	spolu	%	z toho								
			osoby na MD	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní						
Muži	69	59,5	0	1	8	0	28	2	39	2	149
Ženy	47	40,5	0	1	12	7	38	2	40	4	151
Spolu	116	100,0	0	2	20	7	66	4	79	6	300

Tab. 6 Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2011 - 2015

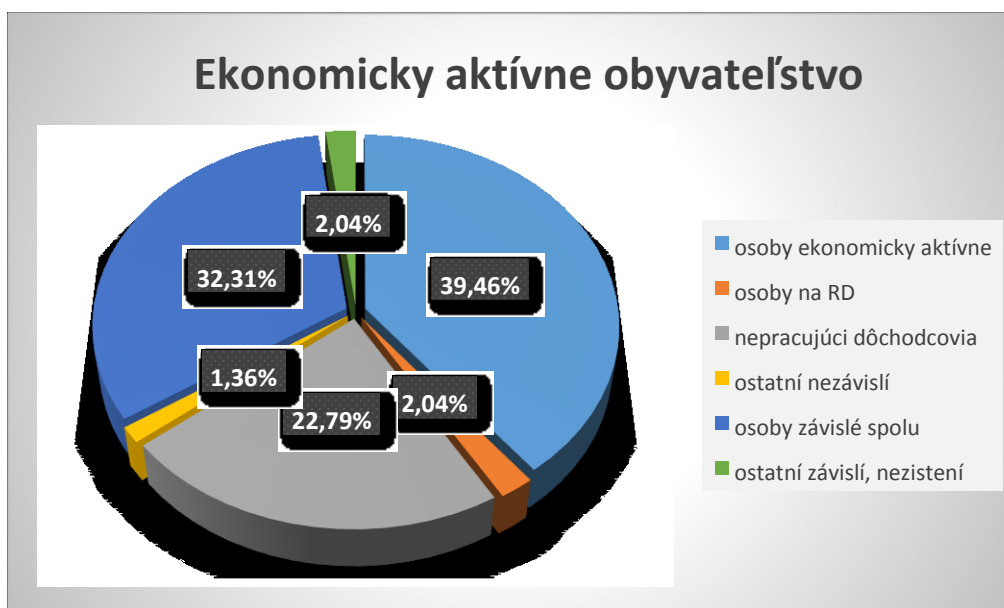
EAO / rok	2010	2011	2012	2013	2014
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (v tis.)	386,7	381,0	383,6	391,8	394,8
pracujúci (v tis.)	314,7	313,1	313,6	320,3	325,7
nezamestnaní (v tis.)	72,0	67,9	70,0	71,5	69,2
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo od 15 rokov (v t	269,7	281,2	281,8	276,3	275,9
študenti (v tis.)	90,4	94,5	86,7	82,8	81,2
dôchodcovia (starobní, invalidní) (v tis.)	134,3	140,1	149,9	149,4	146,2
osoby na rodičovskej dovolenke (v tis.)	6,9	12,3	9,5	9,1	8,3
Miera ekonomickej aktivity (%)	58,9	57,6	57,7	58,7	58,9
Miera nezamestnanosti (%)	18,6	17,8	18,3	18,2	17,5
Miera zamestnanosti 15-64 (%)	55,2	54,4	54,4	55,6	56,5
Miera zamestnanosti 15+ (%)	47,9	47,3	47,1	48,0	48,6

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 5 EAO v Obci Matiaška podľa pohlavia

Graf 6 Zastúpenie EAO obce Matiaška

V obci Matiaška tvoria ekonomicky aktívni obyvatelia 39,46 % z celkového počtu obyvateľov, pričom ekonomicky aktívnych žien je o 18,96 % menej oproti mužom. V porovnaní s mierou ekonomickej aktivity v Prešovskom kraji, kde v roku 2014 dosiahla 58,9 %, je EAO v obci Matiaška o 19,44 % menej.

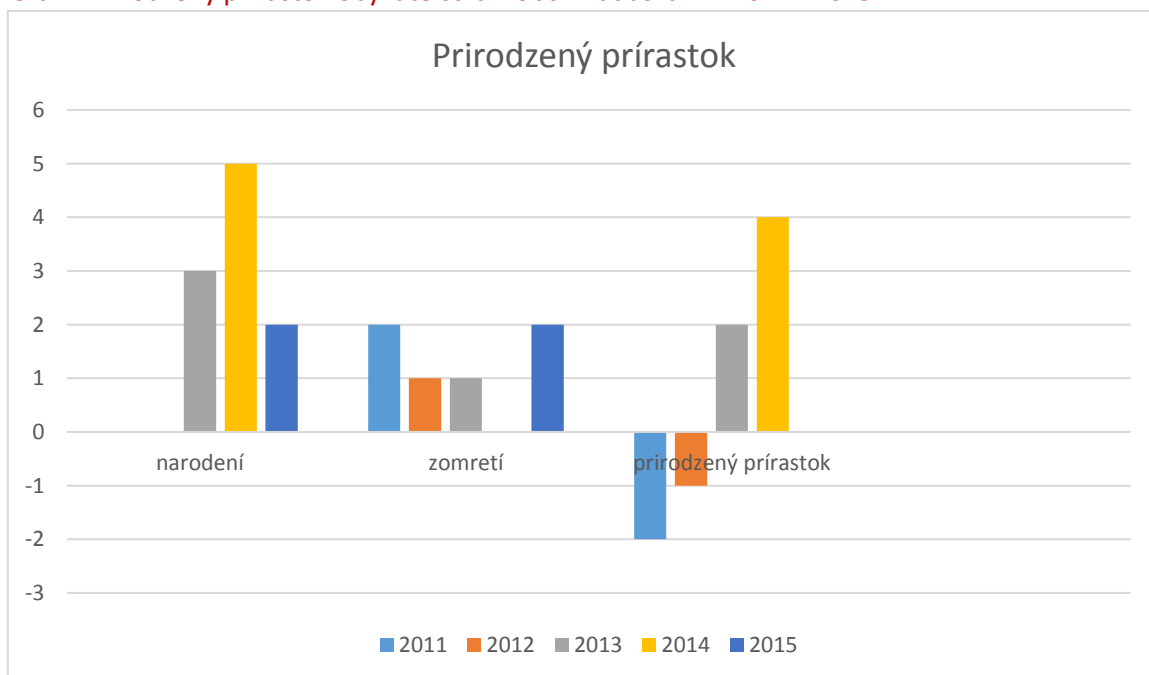
1.2.3 Prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva

Tab. 7 Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Matiaška v r. 2011 - 2015

Obyvatelia / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.	277	294	298	298	300
Narodení	0	0	3	5	2
Zomretí	2	1	1	1	2
Sobáše (Počet v jednotkách)	2	1	2	2	2
Prirodzený prírastok obyvateľstva	-2	-1	2	4	0
Priťahovaní na trvalý pobyt	6	19	8	3	4
Vysťahovaní z trvalého pobytu	8	2	6	7	2
Migračné saldo	-2	17	2	-4	2
Celkový prírastok obyvateľstva	-4	17	4	0	2

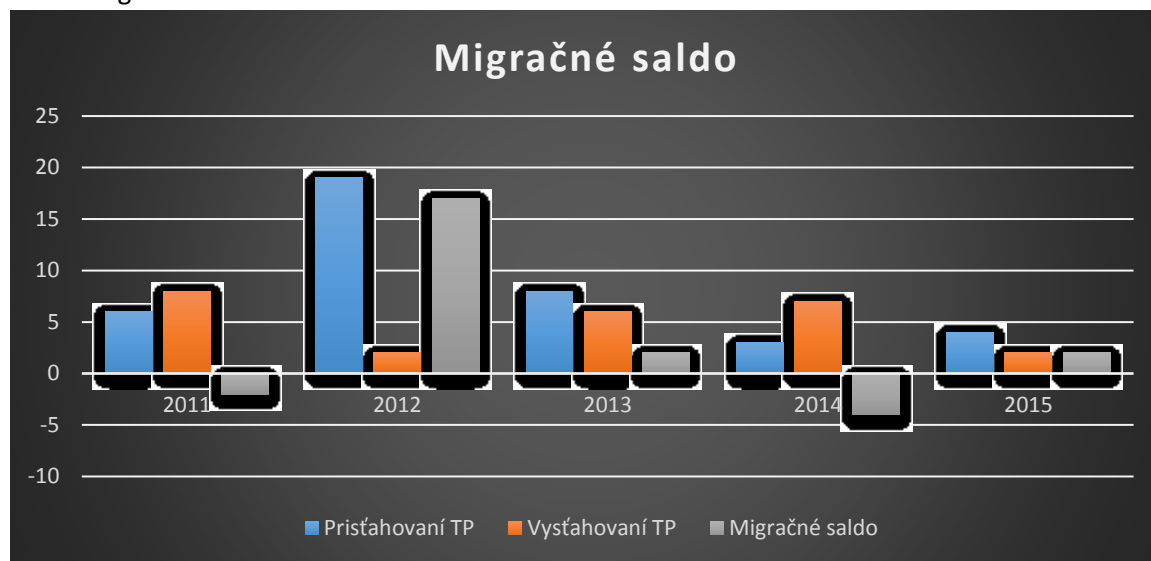
Zdroj: ŠÚ SR

Graf 7 Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci Matiaška v r. 2011 - 2015

Počet narodených detí v obci Matiaška v rokoch 2011 - 2015 postupne sa zvyšoval. Čo sa týka úmrtnosti najviac ľudí zomrelo v roku 2011 a rovnako aj v roku 2015. V roku 2011 bol prirodzený prírastok obyvateľstva v záporných hodnotách a v rokoch 2012-2015 bol kladný.

Graf 8 Migračné saldo v obci Matiaška v r. 2011 - 2015

Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálnoekonomického rozvoja je migrácia obyvateľstva. Imigrácia, resp. emigrácia miestnych obyvateľov je vonkajším signálom akýchkoľvek pozitívnych ako aj negatívnych podnetov a zmien. V roku 2011 a 2014 z hľadiska migrácie prevyšoval počet vystáňovaných nad prisťahovanými, tzn., že migračné saldo dosahovalo záporné hodnoty, čo bolo spôsobené najmä odchodom mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami pre život. V ďalších rokoch sa prisťahovalo do obce viac obyvateľov ako odišlo z obce, tzn. migračné saldo dosahovalo kladné hodnoty. Pozitívny vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Matiaška.

Vývoj migrácie na Slovensku bude vo veľkej miere závisieť od priebehu integračných procesov v Európe a od migračnej situácie vo svete. Predpokladá sa, že migračné saldo Slovenskej republiky v budúcnosti ovplyvní hlavne skupina obyvateľov (občanov SR), ktorí budú hľadať uplatnenie vo vyspelých krajinách a skupina prisťahovalcov z rozvojových krajín. Dá sa predpokladať, že čím bude na Slovensku priaznivejšia situácia, čím bude vyššia životná úroveň, tým menej obyvateľov bude odchádzať, a tým viac cudzincov bude mať záujem prisťahovať sa. (Zdroj: Infostat)

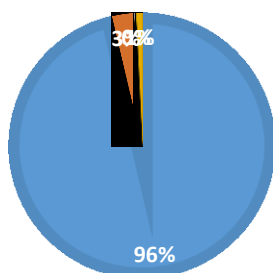
1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie

Tab. 8 Národnostné zloženie v obci Matiaška

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	133	156	289
Rusínsky	2	6	8
Ukrajinský	0	1	1
Nezistený	1	1	2
Spolu	136	164	300

NÁRODNOSTNÉ ZLOŽENIE V OBCI MATIAŠKA

■ Slovenský ■ rusínsky ■ ukrajinský ■ nezistený

Národnostne možno považovať obec Matiaška za etnicky homogénnu. Podľa posledného sčítania ľudu v roku 2011, tvorí podiel slovenskej národnosti 96% obyvateľov obce, k rusínskej národnosti sa hlási 3% ukrajinská a nezistená tvorí 1 %.

Tab. 9 Vierovyznanie v obci Matiaška

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	10	22	32
Gréckokatolícka cirkev	122	109	231
Pravoslávna cirkev	2	4	6
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	5	6
Bez vyznania	1	0	1
Nezistené	0	1	1
Spolu	136	141	277

Zdroj: SODB 2011

V najväčšom zastúpení v obci Matiaška v silnej prevahe je so 84 % gréckokatolícka cirkev. Druhé najvyššie zastúpenie má rímskokatolícka cirkev, pričom v porovnaní s gréckokatolíckou cirkvou je zastúpená o 75 % menej. Okrem nich majú v obci zastúpenie aj 3 iné cirkvi a náboženstvá, ktoré dokopy tvoria 3,90% a nezistené činí 0,10 %.

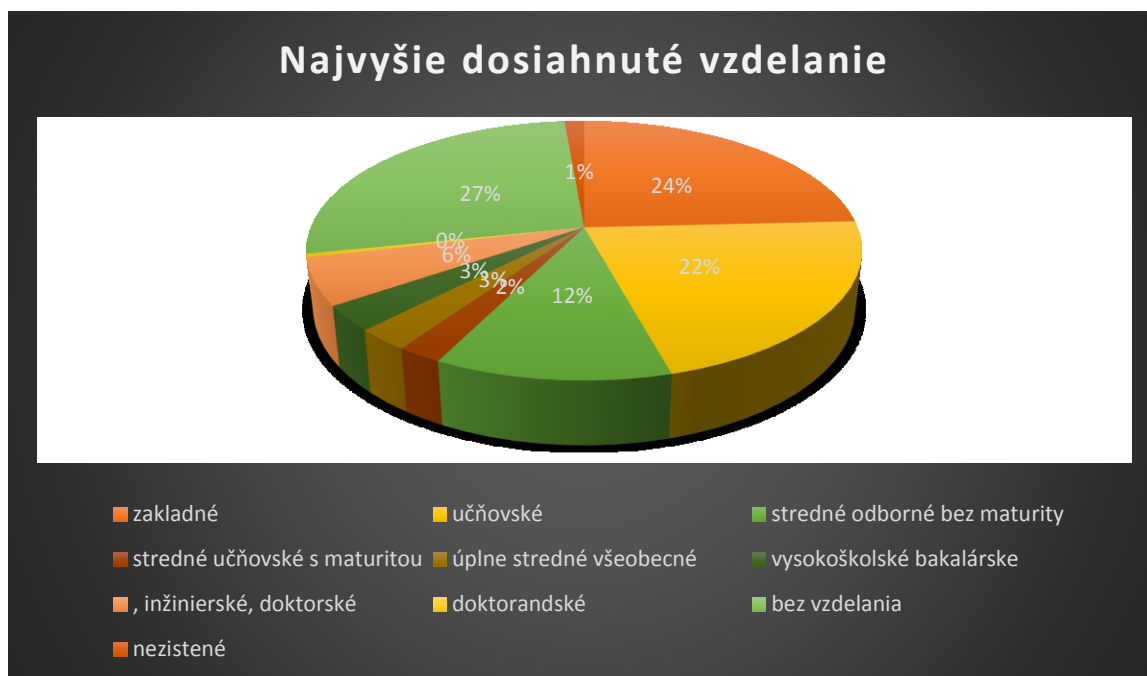
1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Tab. 10 Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Matiaška

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	30	24	54
Učňovské (bez maturity)	28	20	48
Stredné odborné (bez maturity)	14	12	26
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	2	3	5
Úplné stredné odborné (s maturitou)	24	28	52
Úplné stredné všeobecné	3	5	8
Vysokoškolské bakalárske	2	5	7
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	6	7	13
Vysokoškolské doktorandské	0	1	1
Bez školského vzdelania	25	35	60
Nezistené	2	1	3
Úhrn	136	141	277

Zdroj: SODB 2011

Graf 11 Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Matiaška

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Matiaška odzrkadľuje vidiecky charakter tohto územia. Je dôležitou charakteristikou z hľadiska rozvoja trhu práce a ekonomickej štruktúry obce. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov je v porovnaní s obcami v regióne, ako aj s celoslovenským priemerom relatívne priaznivá. Bez školského vzdelania je 20,07 % obyvateľov obce, medzi ktorými sú započítané aj deti do 16 rokov, keďže ešte nemajú ukončenú povinnú základnú školskú dochádzku. Obyvateľstvo obce Matiaška má v najvyššej miere ukončené základné vzdelanie. Vysokoškolsky vzdelaných je v obci 13 obyvateľov.

1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Nezamestnanosť patrí k vážnym spoločenským problémom, no najviac sa bytostne dotýka a predstavuje pomerne ťažko riešiteľný problém pre určité skupiny nezamestnaných obyvateľov. Týchto uchádzačov o zamestnanie označuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti ako znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Aj napriek tomu, že Ústava SR v článku 12 garantuje, že právo na prácu má každý bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie a napriek účinnosti tzv. „antidiskriminačného zákona“ (zákon č. 365/2004 Z. z.) sú v našej spoločnosti skupiny ľudí, ktoré majú sťažené podmienky vstupu na trh práce. Zdroj:

http://sapa.ff.upjs.sk/images/files/81_1475287076_22_Paukovic-Holovcakova.pdf

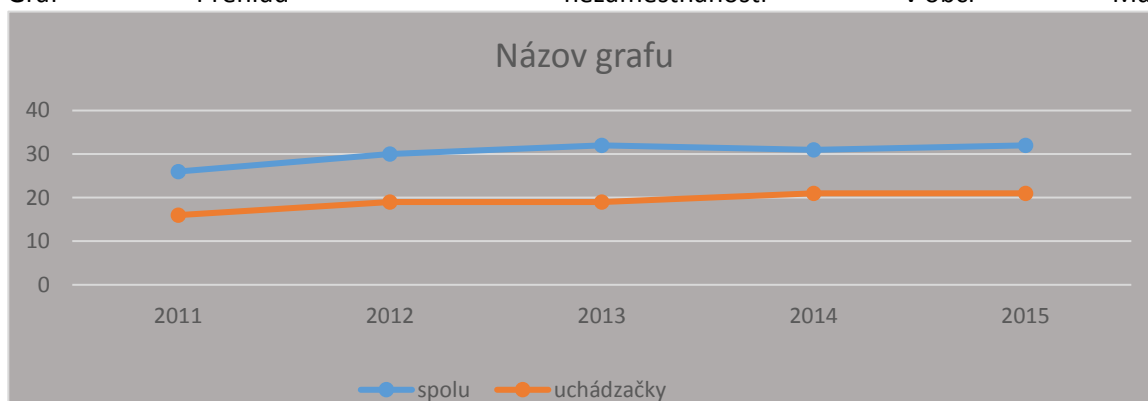
Tab. 11 UoZ v obci Matiaška v r. 2011 -2015

UoZ / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	26	30	32	31	32
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	16	19	19	21	21

Zdroj: ŠÚ SR

Graf

Graf Prehľad nezamestnanosti v obci Matiaška

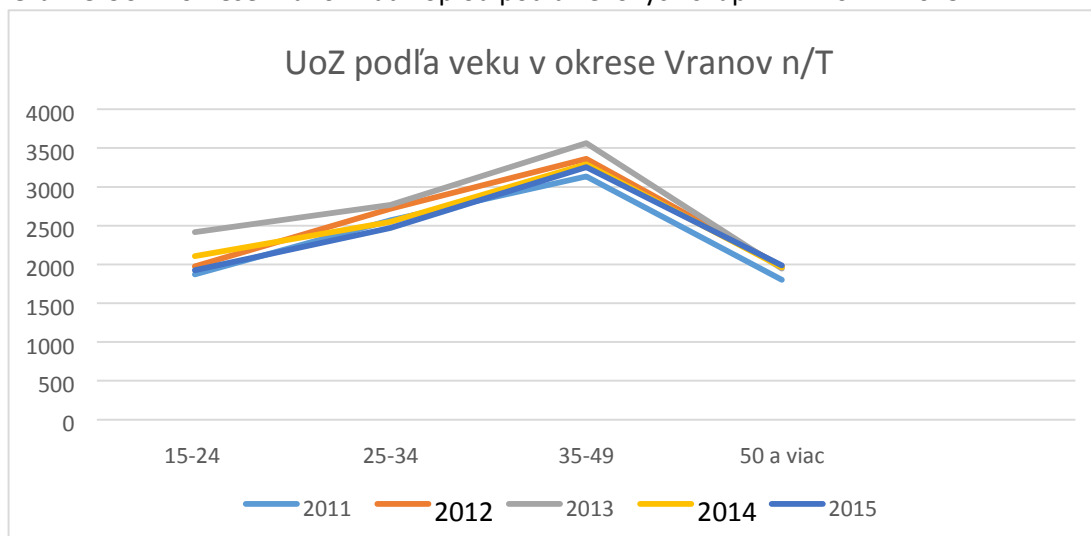
Najmenej evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Matiaška bolo v roku 2011 a najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie bol v roku 2013 a 2015, kde počet evidovaných nezamestnaných v obci Matiaška predstavoval 11,55 % z celkového počtu obyvateľov obce Matiaška. Čo sa týka rozdielu v nezamestnanosti medzi pohlaviami, v obci Matiaška bolo v celom sledovanom období viac UoZ spomedzi žien. V porovnaní s nezamestnanosťou v okrese Vranov nad Topľou za rok 2015, kde miera evidovanej nezamestnanosti predstavovala 21,25 % a celkovo za Prešovský kraj 17,45 %, môžeme konštatovať, že situácia v obci Matiaška je priaznivá.

Tab. 12 UoZ podľa vekových skupín v okrese Vranov nad Topľou v r. 2011 - 2015

Vekové skupiny UoZ / rok	2011	2012	2013	2014	2015
15-24	1872	1975	2416	2105	1924
25-34	2567	2718	2767	2547	2469
35-49	3134	3362	3565	3292	3255
50 a viac	1803	1975	1945	1964	1988
Spolu	9376	10030	10693	9908	9636

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 13 UoZ v okrese Vranov nad Topľou podľa vekových skupín v r. 2011 - 2015

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu nezamestnaných v okrese Vranov nad Topľou v roku 2014 predstavovali uchádzači o zamestnanie vo veku od 35 – 49 rokov a najmenšie zastúpenie v skupine vo veku od 15 – 24 rokov.

Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Vranov nad Topľou v r. 2011 – 2015

Obyvateľstvo / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	19,68	22,89	24,02	23,25	21,25
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	36 980	37 078	37 308	38 409	38 616
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	7 278	8 488	8 960	8 930	8 207

Z pohľadu evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Vranov nad Topľou v roku 2014 s údajom 21,25 % zaznamenali najnižšiu nezamestnanosť od roku 2011. Najvyššia nezamestnanosť v okrese Vranov nad Topľou počas posledných piatich rokov bola v roku 2012 a predstavovala 24,02 %.

Tab. 14 Prehľad UoZ v PSK v r. 2011 - 2015

Obyvateľstvo / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	384 925	386 586	387 288	389 611	397 202
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	68 326	73 242	80 024	75 391	69 330

Zdroj: ŠÚ SR

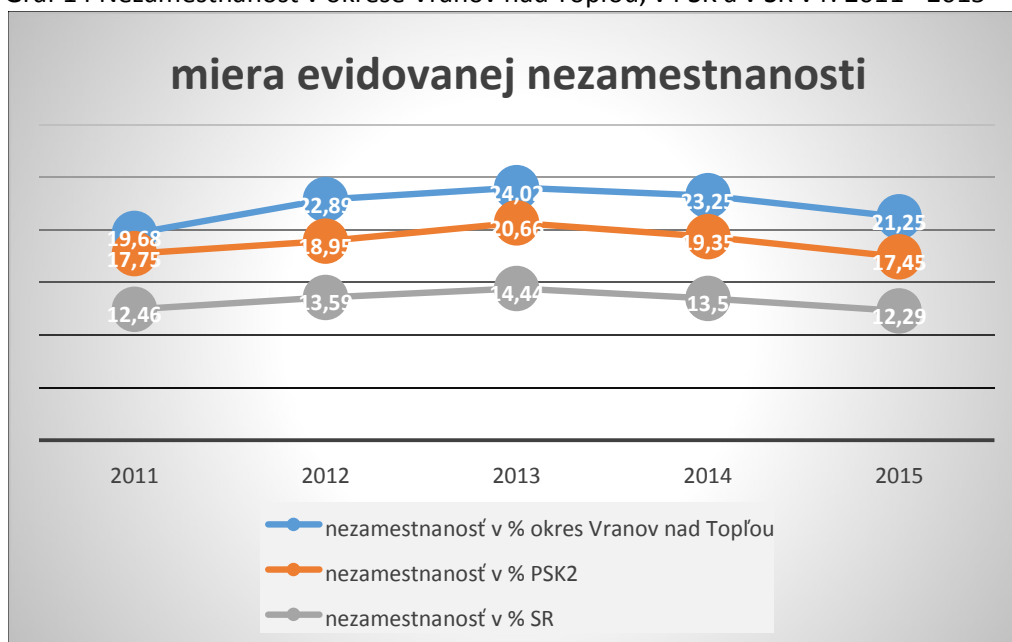
Najpriaznivejšia situácia z pohľadu zamestnanosti za posledných 5 rokov bola v PSK v roku 2014, kde počet UoZ predstavoval 69 330, a miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla úroveň 17,45 %. Naopak najvyššia miera nezamestnanosti s hodnotou 20,66 % v PSK.

Tab. 15 Prehľad UoZ v SR v r. 2011 - 2015

Obyvateľstvo / rok	2011	2012	2013	2014	2015
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	2 687 048	2 667 708	2 702 281	2 698 768	2 698 589
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	334 903	362 428	390 111	364 225	331 733

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 14 Nezamestnanosť v okrese Vranov nad Topľou, v PSK a v SR v r. 2011 - 2015

Na základe grafického znázornenia môžeme vidieť zásadné rozdiely v miere evidovanej nezamestnanosti v jednotlivých rokoch na úrovni okresu Vranov nad Topľou, kde miera evidovanej nezamestnanosti je vyššia v porovnaní s mierou evidovanej nezamestnanosti v Prešovskom samosprávnom kraji a celkovo v SR.

1.2.7 Domový a bytový fond

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a naplňajú jej obytnú funkciu. Obytná funkcia obce Matiaška tvorí jej

základnú funkciu. Štruktúra domového fondu v obci odzrkadľuje vidiecky ráz, väčšina obyvateľov žije v trvalo obývaných rodinných domoch, zvyšok tvoria neobývané domy.

Charakteristika bytového fondu Matiaška je pomerne dobrá. Všetky byty sú obývané vlastníkom daného bytu (70). Voda zo studní je privádzaná do RD a ostatných budov cez čerpadlo alebo samospádom. Najviac RD bolo vybudovaných v povojnovom období, t. j. v rokoch 1946 – 1990. Tieto údaje sú aktuálne k poslednému sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tab. 16 Typy obydli v obci Matiaška

Typ obydli (Spolu)	Obývané byty	Iné obytné jednotky	Kolektívne obydli	Nezistené
85	71	14	0	0

Zdroj: SODB 2011

Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby v obci Matiaška

Obdobie výstavby	pred r.1919	1919 - 1945	1946 - 1990	1991-2000	2001-2005	2006 a neskôr
počet bytov	0	7	53	5	4	2

Zdroj: SODB 2011

Tab. 18 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody v obci Matiaška

Systém dodávky vody	Byty obývané vlastníkom	Družstevné byty	Byty v nájme	Iná forma vlastníctva bytu	Nezistené
V obytnej jednotke je tečúca voda	71	0	0	0	14
V obytnej jednotke nie je tečúca voda	0	0	0	0	0
Nezistené	0	0	0	0	0
Byty spolu	71	0	0	0	14

Zdroj: SODB 2011

1. 3 Ekonomická charakteristika

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Prešovský kraj v ekonomickej výkonnosti a v príjmoch obyvateľstva zaostáva v hospodárskom rozvoji za úrovňou Slovenskej republiky. Na tvorbe celoštátneho hrubého domáceho produktu (HDP) sa Prešovský kraj podieľa objemom deväť percent, čo predstavuje najmenší podiel zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. Regionálny HDP postupne rastie, ale napriek tomu patrí stále k podpriemerným v rámci EÚ.

Zdroj: www.po-kraj.sk

1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel

Zásobovanie vodou

Obec nemá vybudovaný obecný vodovod. Pitnú vodu používajú obyvatelia v domácnostiach zo studní cez čerpadlá alebo samospádom. Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že vodovod je prioritou väčšiny občanov a jeho absenciu považujú za veľký nedostatok.

Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov predstavoval ku koncu roka 2013 v Prešovskom kraji podiel 79,5 %. (Zdroj: ŠÚ SR)

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizačnú sieť je potrebné vybudovať, nakoľko v celej obci chýba. Odpadové vody sú v obci individuálne odvádzané do žúmp. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami. Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že kanalizácia je prioritou väčšiny občanov a jej absenciu považujú za najväčší nedostatok. Obec plánuje do budúcnosti budovať kanalizáciu a ČOV.

Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť predstavoval v roku 2013 v Prešovskom kraji 63,9 %. Čo sa týka budovania kanalizácie v tomto kraji nastal výrazný posun, nakoľko v roku 2009 predstavoval podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť len 56,0 %. (Zdroj: ŠÚ SR)

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Matiaška je elektrifikovaná od roku 1957, v obci sa nachádza aj trafostanica. Elektrina je privádzaná vzdušným vedením vysokého napätia. Elektrické vedenie je po betónových stĺpoch. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť VSE a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

Zásobovanie teplom

Obyvatelia obce kúria drevom. Obecný úrad vykuruje drevnou štiepkou. Obecný úrad vykuruje priestory ZŠ/MŠ, COOP JEDNOTY.

Vykurovanie funguje na princípe automatu.

Telekomunikačné a mobilné siete

Obec nemá vlastnú telefónnu ústredňu. Telefónna ústredňa je v Hanušovciach nad Topľou. Rozvod je vedený na drevených telefónnych stĺpoch. Mobilný signál všetkých operátorov je v obci veľmi slabý (ORANGE – žiadny signál).

Internetové pripojenie

Internet prevádzkuje spoločnosť Slovak Telekom, súkromný podnikateľ Poliak Marek a Ing. Bača. Obecný úrad v súčasnom období má internet od Ing. Baču.

Miestny rozhlas (MR)

Obec má drôtový rozhlas, reproduktory sú umiestnené z časti na vlastných stĺpoch.

Televízny signál (TVS)

Príjem TVS je zabezpečený prostredníctvom individuálnych TV antén z jestvujúceho televízneho vykryvača a individuálne cez satelitné vysielanie. Podľa získaných informácií je kvalita signálu uspokojivá.

Priemyselná výroba

Okres Vranov nad Topľou patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste. Medzi najvýznamnejšie odvetvia patrí výroba celulózy a rozsiahla drevárska výroba, textilný priemysel a stavebný priemysel.

Zdroj: <http://www.vranov.sk/Podnikanie-obchod/Podnikatelske-prostredie/Priemysel-apolnohospodarstvo/>

Poľnohospodárska výroba

Z poľnohospodárskeho hľadiska územie spadá do výrobnjej oblasti s vhodnými podmienkami pre pestovanie obilnín, okopanín, krmovín a rozvoj živočíšnej výroby.

V obci Matiaška v poľnohospodárskej sfére pôsobia: Terkanič Ján, Tomko Michal, Diego (Sobrance), Pavol Kaňuk (Remeniny).

Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce Matiaška sú listnaté, v menšej miere ihličnaté. V území obce sa nachádzajú hospodárske lesy, urbárske lesy a cirkevné lesy.

1.3.2 Doprava

Cestná doprava

Obcou prechádza cesta III. triedy, ktorá sa napája smerom SZ na cestu II. triedy č. 556 s vyústením do mesta Hanušovce nad Topľou. Mestom prechádza štátna cesta I/18 Prešov – Vranov n. T. Vo východnej časti mesta je z cesty I / 18 odbočka štátnej cesty II / 556 Hanušovce nad Topľou – Giraltovcce. Cesta I/18 je napojená aj na E371, európsku cestu spájajúcu Slovensko a Poľsko (Vyšný Komárnik - Barwinek). Spojenie s okolím zabezpečuje autobusová doprava SAD.

V Generteli dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja sú uvedené požiadavky na riešenie cesty v úseku Remeniny - Matiaška – Detrič.

Riešeným územím obce prechádza cyklistická trasa: Z Hanušoviec nad Topľou k Domaši, číslo 30 – Trasa začína v meste Hanušovce nad Topľou po ceste II/556 a pokračuje cez Giraltovcce do Lomného a cestou III/5576 do Mrázoviec, Tokajíka a potom údolím potoka Ondalík do Holčíkoviec a cestou II/557 do Malej Domaše a ďalej cestou III/5573 k rekreačným zariadeniam na juhozápade Domaše do Dobrej a cez Detrič, Matiašku a Remeniny späť do Hanušoviec nad Topľou. Celková dĺžka tejto trasy v náročnejšom športovom trasovaní je 72,0 km.

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železnica je v Hanušovciach nad Topľou a vo Vranove nad Topľou.

Miestne komunikácie

Úprava miestnych komunikácií prebieha v súlade s finančnými možnosťami obce. Využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie sa predpokladá aj na dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. Miestne komunikácie predstavujú kľúčovú infraštruktúrnú podmienku modernizácie obce a pozdvihnutia jej potenciálu.

Z výsledkov dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce Matiaška sme zistili, že miestne komunikácie sú v zlom stave. Chodníky v obci chýbajú. Mnohí považujú tento stav za najväčší nedostatok obce a priali by si rekonštrukciu ciest a vybudovanie chodníkov.

1.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia

História obce

Prvá písomná zmienka o obci v roku 1363 spomína názov obce vo forme Mateugasa, čo je ekvivalentom slovenského názvu Matiašova Poruba. Časť názvu obce „vágás – poruba“ vo väčšine prípadov poukazuje na spôsob vzniku osady. V prípade obce Matiaška išlo zrejme o osadu založenú na vyklčovanom mieste pod vedením pravdepodobne prvého šoltýsa Matiaša na základe zákupného práva a dohody s vtedajším majiteľom územia panstva Čičva s Rozgoňovcami z Rozhanoviec.

Názov obce sa v priebehu histórie nemenil. Matyáska (1773), Matyáschka (1786), Matiašok (1920), Maťaška (1927), Matiaška (1948).

Konkrétne údaje priamo sa viažúce k Matiaške poznáme z r. 1715, keď mala obec 13 usadlostí. Koncom 17. a začiatkom 18. storočia dochádzalo k znižovaniu počtu obyvateľov. Príčinou boli dôsledky stavovských povstaní v Uhorsku proti cisárovi. Aby cisár zabránil ďalším povstaniam, umiestňoval do dedín Zemplínskej župy vojsko, ktoré vyrubovalo pre svoje potreby naturálne dávky. Obyvatelia chudobneli a utekali z dedín do iných oblastí.

O niekoľko desaťročí neskôr sa aj Matiaška opäť zaľudňovala. Do obce prichádzali rusínski obyvatelia gréckokatolíckeho vyznania. Podľa prvého sčítania ľudu v Uhorsku v rokoch 1784-1787 mala Matiaška 348 obyvateľov a 42 domov.

Je zaujímavé, že v roku 1740 sa spomína v obci gréckokatolícka škola, ale miestny gréckokatolícky kostol bol dobudovaný až v roku 1773 .

Obyvatelia sa väčšinou zaoberali prácou v lesoch a poľnohospodárstvom. V 30. rokoch pomohla zvýšiť zamestnanosť novozriadená píla, využívajúca bohatstvo okolitých lesov. Počas 2. svetovej vojny píla zhorela a už ju neobnovili.

Už koncom roku 1942 sa v lesoch okolo Matiašky zhromažďovali rasovo a politicky prenasledovaní občania Slovenska. Postupom času sa k nim pridávali aj sovietski vojaci a zajatci z nemeckých táborov. Miestny obyvatelia ich v tomto čase aj počas Povstania podporovali potravinami, starali sa o ranených. Počas SNP v okolí obce pôsobila partizánska skupina Čapajev a krátky čas aj partizánsky oddiel kpt. Majorova. Dňa 7. septembra, keď Nemci obkľučovali partizánov, obsadili aj obec Matiaška. Boli tu zastrelení dvaja muži. Za pomoc partizánom bola obec čiastočne vypálená. Z 36 domov úplne zhorelo 14 domov a 16 hospodárskych stavísk. Nebola poškodená škola, fara, ani kostol.

Obec Matiaška bola oslobodená 18. januára 1945 jednotkami 1. gardovej armády gen. Grečka.

Po roku 1948 sa obyvatelia venovali opäť hlavne poľnohospodárstvu.

Cirkevné dejiny a pamiatky

Gréckokatolícky kostol bol dobudovaný v roku 1773 v barokovo-klasicistickom slohu. Neskôr viackrát upravovaný a to v rokoch 1925, a 1972. Vnútorne vybavenie pochádza väčšinou z konca 19. storočia.

Chrám bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku 17.04.1963

Jednoloďová stavba s polygonálnym uzavretým presbytárom a s bočnými polkruhovitými kaplnkami pri prvom klenbovom poli lode, ktoré majú zdôrazniť centrálu kríženia. Na západnom priečelí je mohutná predstavená veža, ktorej podvežie je otvorené do lode (babinca). Priestory sú kryté českými plackami. Vonkajšia úprava fasád sa sústreďuje na vybavení okien, ktoré majú v parapete lambrekény a ich polkruhová šambrána záverečný klenák. Nad vstupným portálom vyrytá štylizovaná rastlinná ozdoba. Veža má v hornej časti okosené hrany a je zastrešená barokovou baňou.

Obr. Gréckokatolícky chrám v Matiaške – kultúrna pamiatka

K pamiatkam obce patrí aj pomník SNP pripomínajúci udalosti z II. Svetovej vojny a pôsobenie partizánskeho zväzku Čapajev, ktorý bol založený mjr. Kukorellim v lesoch na území Matiašky (oblasť Ostrej hory).

Autormi pomníka sú akademický sochár Ladislav Šichman a ing. arch. Juraj Osvald. Pomník tvorí plastika lesného robotníka realizovaného z materiálu račiansky vápenec. Plastika vysoká 280 cm umiestnená na podstavci vysokom 100 cm. Pomník bol odhalený 7. novembra 1982 a náklady na jeho realizáciu tvorili sumu vyše 414 tisíc Kčs.

Pomník bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku 15.06.1984.

Obr. Pomník SNP

Spolky a organizácie v obci

- Slovenský červený kríž
- Poľovnícke združenie Stavlinec Matiaška
- Pozemková spoločnosť združených pozemkov, pasienkov a lesov Matiaška

Významné osobnosti:

- **Peter Pritupen – gréckokatolícky kňaz**

V Matiaške pôsobil ako kňaz v rokoch 1933-1951 a 1968-1992. Počas SNP podporoval a pomáhal partizánskym skupinám zväzku Čapajev. V 50 rokoch bol prenasledovaný pre vieru. Na jeho počesť je aj pamätná tabuľa na gréckokatolíckom chráme v Matiaške.

Kultúra

V obci je postavený kultúrny dom, v ktorom sa konajú mnohé kultúrne udalosti.

Deň matiek – máj každoročne

Deň detí – jún každoročne

Mierové slávnosti – august podľa finančných prostriedkov a získaných dotácií

Úcta k starším – október každoročne

Rozlúčka so starým rokom – každoročne

1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné stredisko ani sociálne zariadenie. Základnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov poskytuje obvodné zdravotnícke stredisko v Hanušovciach nad Topľou. Komplexná zdravotná starostlivosť je dostupná v Prešove. Najbližšie sociálne zariadenie sa nachádza v Hanušovciach nad Topľou:

□ **Domov sociálnych služieb (DSS) Hanušovce nad Topľou**

Poskytovanie sociálnych služieb prostredníctvom zariadenia je v súlade so zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, ktorý vstúpil do platnosti 1.1.2009.

Sociálna služba poskytovaná v zariadení je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby alebo rodiny,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Zdroj: http://www.css-slnecnym-dom-po.sk/wp/?page_id=226

Ďalšie zariadenia, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí sú v okresnom meste Vranov nad Topľou:

- ##### □ **Zariadenie pre seniorov** – poskytuje sociálne služby fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby; alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Zdroj: <http://www.zpsvranov.sk/>

- ##### □ **Domov sociálnych služieb Vranov nad Topľou** - poskytuje sociálne služby pre ľudí s mentálnym a kombinovaným postihnutím formou ambulantného a pobytového týždenného pobytu.

Zdroj: <http://www.dssvrnov.sk/>

1.3.5 Vzdelávanie a školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

V obci je základná škola s ročníkom 1 - 4, kde sa učí v 2 triedach po dvoch ročníkoch. Prvá škola bola vytvorená 1924 v budove na ihrisku . Nová budova bola postavená v roku 1970 v akcii Z-T, ktorá stojí dodnes. V školskom roku 2015/2016 základnu školu navštevuje 23 detí.

V obci sa nachádza aj materská škola, ktorú v školskom roku 2015/2016 navštevuje 14 detí.

Tab. Prehľad počtu žiakov v MŠ a ZŠ v obci Matiaška

Školské zariadenie	počet zariadení -spolu		žiaci/deti- spolu	
	Školský rok 2014/2015	Školský rok 2015/2016	Školský rok 2014/2015	Školský rok 2015/2016
Základné školy (1. - 4. roč.)	1	1	24	23
Materské školy	1	1	14	14

Zdroj: OcÚ Matiaška

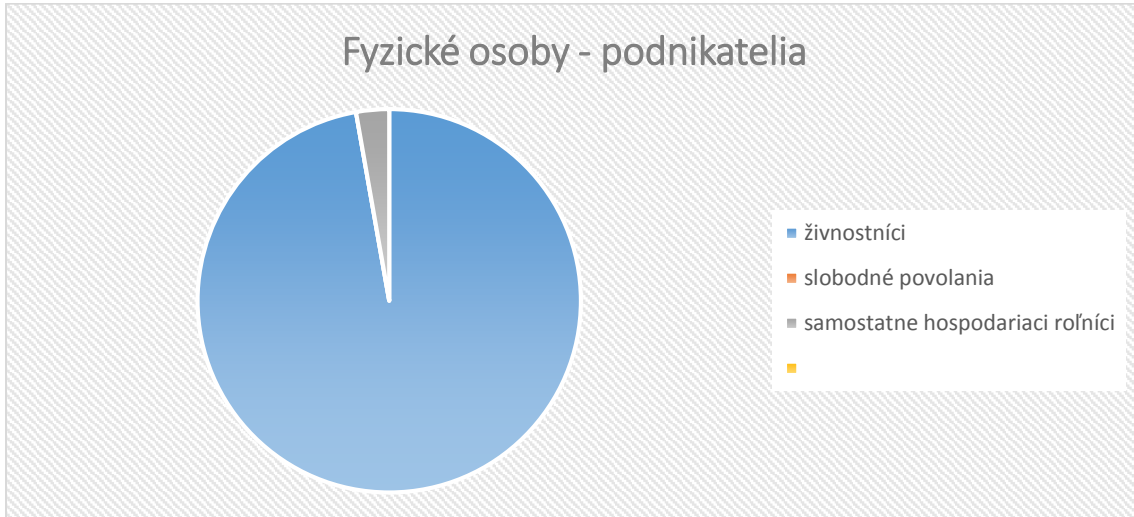
1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo. Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikáť a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu.

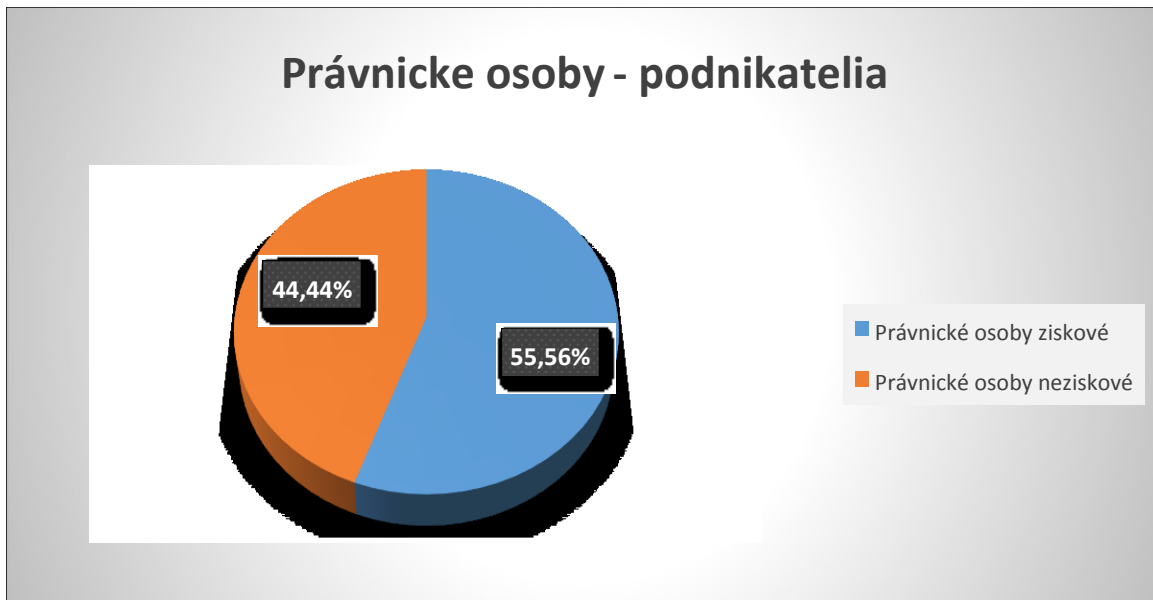
Tab. 20 Podnikatelia v obci Matiaška v r. 2015

Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	Živnostníci	Slobodné povolania	Samostatne hospodáriaci roľníci	Právnické osoby spolu	Právnické osoby ziskové	Právnické osoby neziskové
35	35	0	1	5	2	3

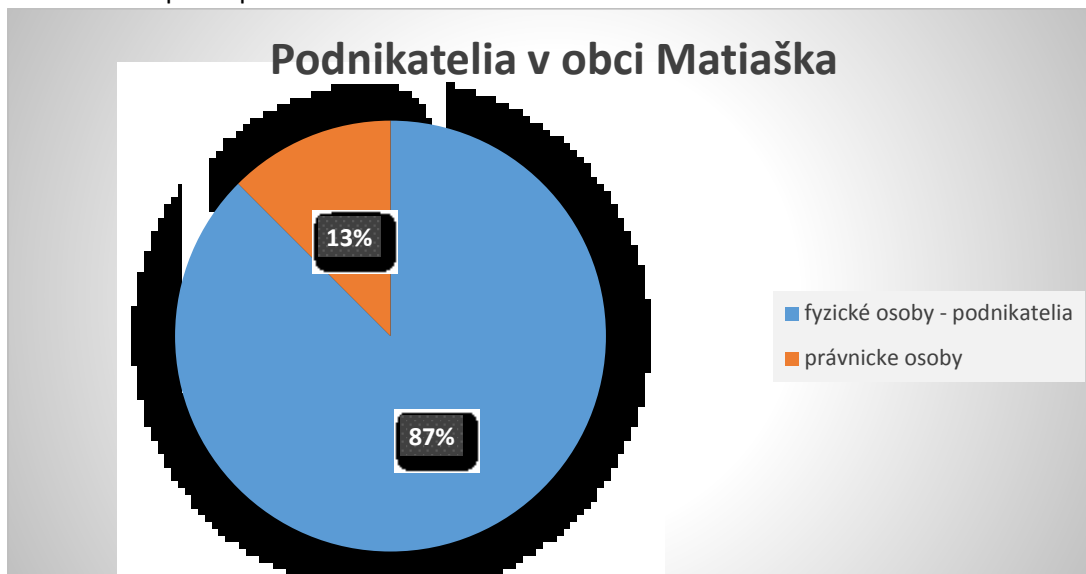
Graf 15 Prehľad FO - podnikateľov v obci Matiaška v r. 2015

Graf 16 Prehľad PO v Obci Matiaška v r. 2015

Graf 17 Zastúpenie podnikateľov v obci Matiaška v r. 2015

Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu a prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní.

Tab. 21 Prehľad najväčších podnikateľov v obci a ich podnikateľská činnosť

<i>Názov zamestnávateľa</i>	<i>Podnikateľská činnosť zamestnávateľa</i>
Ján Terkanič	Poľnohospodárska činnosť
Michal Tomko	Poľnohospodárska činnosť
Pavol Kaňuk	Poľnohospodárska činnosť

1.3.7 Hospodárenie obce

Obec Matiaška pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.) a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Prijmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, c) návratné zdroje financovania,
- c) združené prostriedky.

Tab. 22 Príjmy rozpočtu obce Matiaška (v EUR)

Kategória ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014
110	85000	94000	92878,09	86644,23
120	4160	4160	4136,23	4141,58
130	1850	1788	1788	1851,00
210	3000	3000	2926,04	2951,04
220	4650	5553	5556,99	5261,50
230	0	0	0	0
240	9	9	0,02	0,08
290	0	3000	3000	0
310	56900	72211	72137,64	60442,49
SPOLU	155 569,00	183 721,00	182 423,01	161 291,92

Zdroj: účtovná závierka obce Matiaška r. 2015 (www.registeruz.sk)

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,

i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živeľnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tab. 23 Výdavky rozpočtu obce Matiaška (v EUR)

Kategória ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014
610	69750	84799	84570,47	80403,59
620	24450	29237	28367,14	24232,23
630	41434	48347	46939,26	37593,54
640	4335	4630	4556,66	4958,75
650	0	0	0	0
710	0	0	0	0
820	15600	16708	16707,03	14046,23
SPOLU	155569,00	183721,00	181140,56	161234,34

Tab. 24 Finančné operácie obce Matiaška (v EUR)

Finančné operácie	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014
Príjmové finančné operácie	16707,03	14546,23
Výdavkové finančné operácie	16707,03	14046,23

Zdroj: účtovná závierka obce Matiaška r. 2015 (www.registeruz.sk)

1.4 Environmentálna charakteristika

1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery

Obec Matiaška leží v Nízkych Beskydách vo Vranovskom okrese na sútoku potokov Voľanského, Bžanského a Poruba v nadmorskej výške od 220 m do 400 m. Mierne členitý povrch chotára je zväčša zalesnený. Nachádza sa tu sírnatý minerálny prameň - *Vajcovka*.

Katastrálne územie Matiaška hraničí s katastrálnym územím obcí: Vavrinec, Remeniny, Prosačov, Kobylnice, Ruská Voľa a Bžany. Rozloha obce je 12,29 km².

1.4.2 Hydrologické pomery

Z hľadiska vodstva územie patrí do povodia Bodrogu a Hornádu. Cez obec preteká Porubský potok, Bžanský potok a Voliansky potok. V obci sa nachádzajú aj dva rybníky (jeden spravuje poľovnícke združenie Stavlinec, druhý je súkromný). Iba 8 kilometrov od obce Matiaška sa nachádza vodná nádrž Domaša. *Zdroj: PHSR Matiaška*

Povrchové vody

Záujmové územie patrí do povodia rieky Topľa, ktorá preteká západno-východným smerom cca 100 m od lokality zámeru, následne sa stáča severo - južným smerom. Ďalším vodným tokom v území je Hlboký potok pravostranný prítok Tople, tečúci východným okrajom priemyselného areálu. Uvedené vodné toky patria medzi typy so dažďovo-snehovým typom odtokového režimu. Maximálne prietoky dosahujú v marci a apríli, minimálne prietoky sa vyskytujú v auguste a septembri.

Podzemné vody

Kolektor podzemných vôd tvoria prolúviálne sedimentami, ktoré sú reprezentované piesčitými až ílovitými štrkami. Podzemná voda sa nachádza v cca 3-4 m. Priepustnosť štrkov sa najčastejšie pohybuje v rozmedzí rádu koeficienta filtrácie k_f 10-4 m/s. Podzemné vody prúdia severovýchodným smerom.

Minerálne a termálne vody

V riešenom území ani v jeho okolí nie sú registrované ani evidované zdroje minerálnych alebo termálnych vôd, ani ich ochranné pásma.

Chránené vodohospodárske oblasti

Chránená vodohospodárska oblasť je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách, § 31. Z hľadiska ochrany vodných zdrojov, ako aj ich zberných oblastí, do dotknutého územia zámeru plošne nezasahujú žiadne chránené vodohospodárske oblasti.

Voliansky potok je ľavostranný prítok rieky Topľa, ktorý patrí do vodohospodársky významných vodných tokoch.

1.4.3 Klimatické pomery

Klíma je mierne teplá, mierne vlhká, v juhozápadnej časti je teplá, vlhká.

Priemerná ročná teplota: 8 – 9 °C,

Najchladnejší mesiac január s priemernou teplotou: 3,6 °C,

Najteplejší mesiac júl s priemernou teplotou: 19 °C,

Priemerný počet letných dní: 58

1.4.4 Pôda

Celková výmera územia obce je 1229 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 324,54 ha 207,80 ha nepoľnohospodárskej pôdy

Celkovo najvyššie zastúpenie má lesný pozemok obce Matiaška.

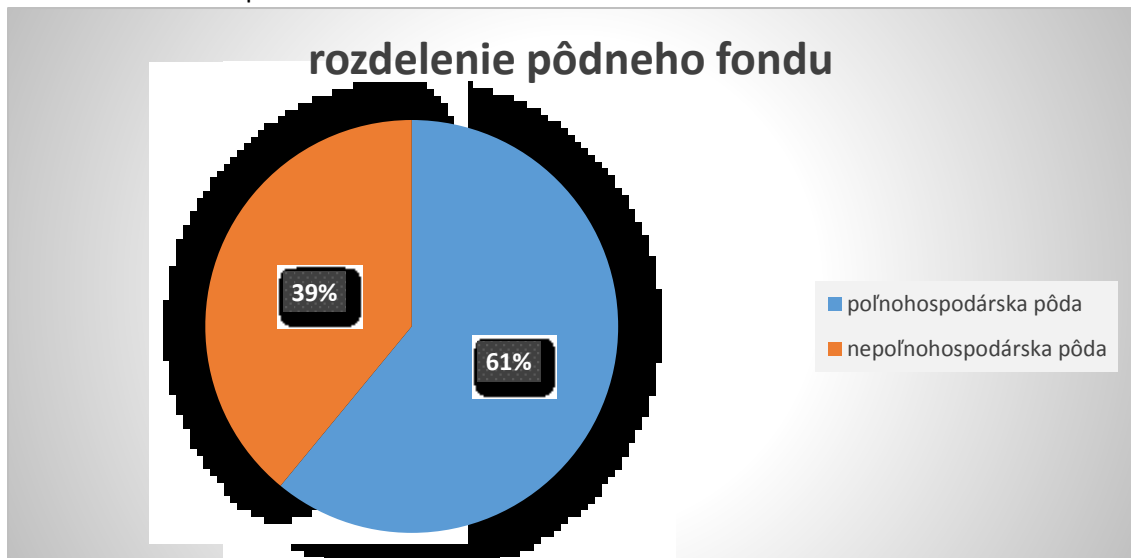
V obci nie sú vôbec chmeľnice ani vinice.

Tab. 25 Rozdelenie pôdneho fondu obce Matiaška v r. 2015

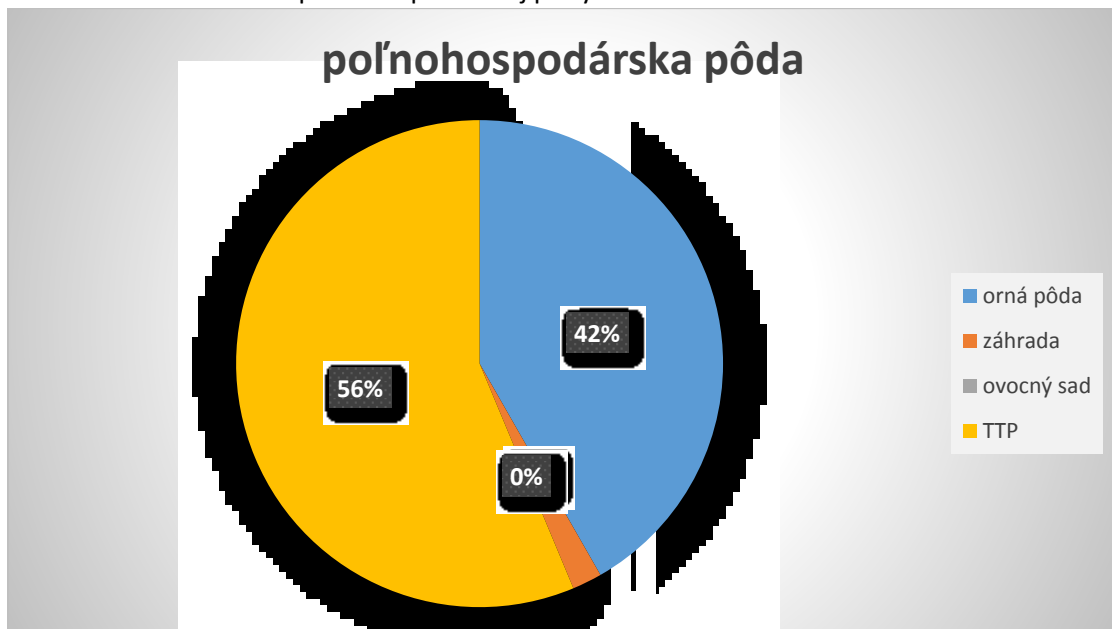
Pôdny fond	Výmera v m2
Výmera územia obce	
Poľnohospodárska pôda	
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 354 371
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	64 049
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 827 072
Nepoľnohospodárska pôda	
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 024 600
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	0
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	50348
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	3077

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 18 Rozdelenie pôdneho fondu obce Matiaška v r. 2015

Graf 19 Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Matiaška v r. 2015

Graf 20 Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Matiaška v r. 2015

V okolí Matiaška sú hnedé pôdy, tzv. kambizeme a fluvizeme, pôdny druh: piesočnato hlinité pôdy, stredne až silno štrkovité (obsah štrku v povrchovom horizonte 25-50 %, hlbšie nad 50 %). Charakteristický je plytký pôdny profil (do hĺbky 0,3 m). Južne od lokality sa vyskytujú pseudogleje modálne zo sprašových hĺn a svahovín.

Tab. 26 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese VT

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM - fluvizem	23,24
ČA - čiernica	0,16
ČM - černoziem	-
RM - regozem	1,04
HM - hnedozem	0,20
LM - livizem	2,61
KM - kambizem	43,22
PZ - podzol	-
PG - pseudoglej	25,02
RA - rendzina	3,78
OM - organozem	0,01
SK - slanisko, SC - slanec	-
LI - litozem, RN - ranker	0,32
GL - glej	0,04
KT - kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	0,36

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Antropogénny tlak na využívanie pôdy na iné účely, ako na plnenie jej primárnych produkčných a environmentálnych funkcií spôsobuje jej pozvoľný úbytok. Do súboru faktorov, ktoré negatívne ovplyvňujú úrodnosť pôd patria chladnejšia klíma, vyššia humidita, minerálne chudobné pôdotvorné substráty, nedostatočný obsah prístupného fosforu, nižšie hodnoty sorpčnej schopnosti pôd, vysoká pôdna acidita, nízky obsah a málo kvalitný humus, nestabilná štruktúra, nízka vodopriepustnosť, členitosť terénu a výrazná vodná erózia. Dominantnými faktormi nižšej produkčnej schopnosti pôd tohto kraja je zrnitostné zloženie, štruktúra pôdy a pôdna reakcia. S geomorfologickými, fyzikálnymi i hydrologickými podmienkami územia úzko súvisia procesy degradácie pôd vplyvom vodnej erózie.

Zdroj: *PHSR PSK 2008 -2015*

1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia

Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne pozmenený. Pôvodná vegetácia bola z rôznych dôvodov odstránená napr. výstavbou budov a komunikácií a nahradená sekundárnymi spoločenstvami – obecná zeleň, resp. ruderalnými a antropogénne degradovanými rastlinnými spoločenstvami. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len ostrovčekovite a v refúgiách mimo riešeného územia a v súčasnosti plnia významné krajinnokoekologické a stabilizačné funkcie v krajine..

Zloženie fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, postupujúcou zastavanou krajinou, je súčasná fauna čo sa týka diverzity chudobná. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské druhy. Ich výskyt je viazaný na mestskú a záhradnú zeleň, plevelné plochy, areály podnikov a budov. Okrajovo do riešenej lokality zasahujú druhy viazané na poľnohospodársku kultúrnu krajinu (druhy poľných monokultúr). K najbežnejším druhom patria zástupcovia spevavcov - lastovičky, sýkorky, drozdy, trasochvost biely, vrabec domový a žltouchvost domový, z cicavcov najmä drobné zemné cicavce.

1.4.6 Chránené územia prírody

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhá ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č.

543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Na území obce Matiaška nie je vyhlásené, ani plánované na vyhlásenie Chránené vtáčie územie. Dotknuté územie nie je ani súčasťou navrhovaných chránených území európskeho významu v sieti NATURA 2000. Na dotknutom území nenachádzajú biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu.

Na území okresu Vranov nad Topľou sa nachádza chránené vtáčie územie: **Slanské vrchy**.

V rámci okresu Vranov nad Topľou sa nachádzajú tieto chránené územia: **NPR Oblík, NPR Šimonka, PR Hermanovské skaly, PR Hlinianska jelšina, PR Zámutovská jelšina, PR Zámutovské skaly a PP skaly pod Pariakovou, PP Žipovské mŕtve rameno, PP Petkovský potok, PP Zapikan, PP Zárez Stravného potoka, CHA Medzianske skalky, CHA Radvanovské skalky a CHA Štefanovská borina**.

Priamo do posudzovanej lokality nezasahuje žiadny prvky ÚSES. V kontakte s lokalitou Voliansky potok so zachovaným brehovým porastom.

1.4.7 Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Stav životného prostredia je v obci pozitívny. Zber a vývoz komunálneho a separovaného odpadu v obci Matiaška zabezpečuje spoločnosť FÚRA, s. r. o.

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu. Na komunálnej úrovni sú zavádzané systémy separovaného zberu tak, aby sa dosiahol cieľ zapojenia 65 % obyvateľov a množstvo vyseparovaného odpadu cca 35 kg/obyvateľa za rok. Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia. V komunálnej sfére je prioritné plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Nedostatočné je energetické zhodnotenie odpadov, podľa POH SR je potrebné ho zvýšiť na úroveň 15% k celkovo vzniknutým odpadom v roku 2015. Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu

alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere.

Zdroj: PHSR PSK 2008-2015 a ÚPD PSK

1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK

1.5.1 Charakteristika PSK

Základné informácie o Prešovskom samosprávnom kraji (PSK) - Zdroj: ŠÚ SR (údaje k 31.12.2014)

Rozloha: 8 973 km²

Počet obyvateľov: 819 977 obyvateľov

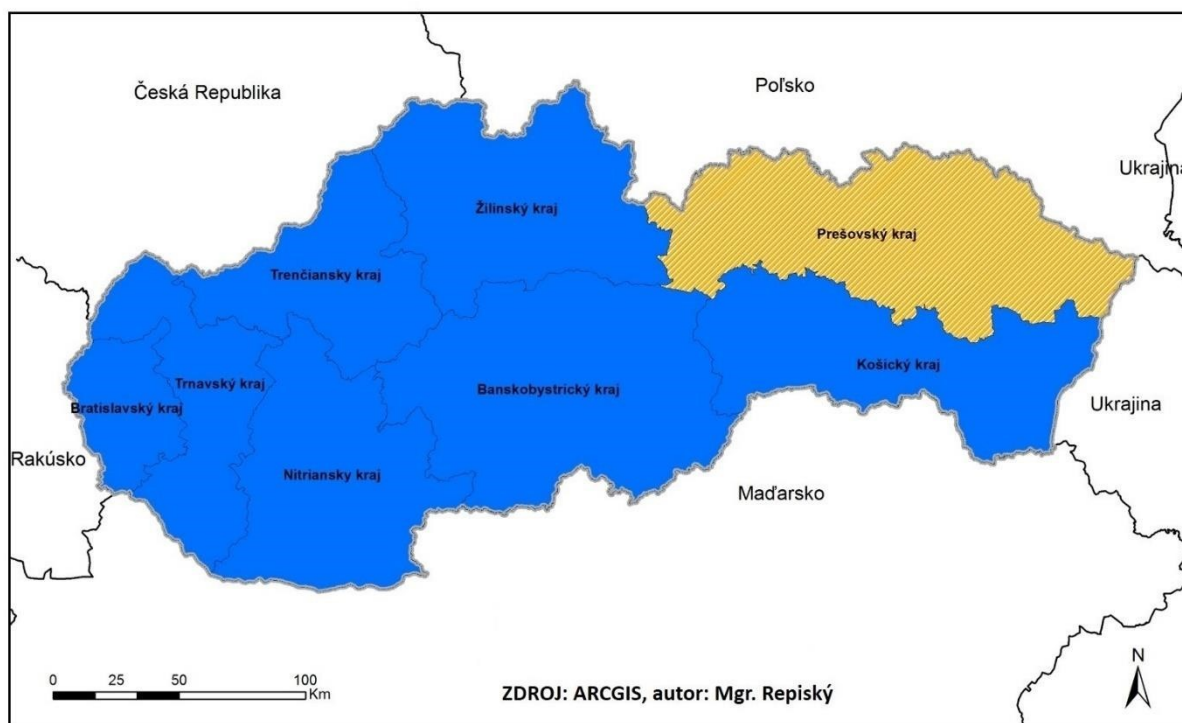
Hustota osídlenia: 91,32 obyvateľov/km²

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo: 384 787 (47,7%) **Počet okresov:** 13

Počet miest: 23 **Počet obcí:** 665

Sídlo kraja: Prešov (171 778 obyvateľov okresu)

Obr. 10 Mapa SR s vyznačeným územím PSK

Prešovský samosprávny kraj sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenskej republiky. Slovensko je administratívne členené na 8 vyšších územných celkov. Prešovský kraj je spomedzi všetkých krajov najľudnatejší a podľa rozlohy je druhým najväčším krajom na Slovensku. Tvorí ho historické regióny

severného, stredného a čiastočne južného Spiša, horného a dolného Šariša a horného Zemplína. Kraj sa rozprestiera v smere západ - východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Vypĺňa celú severovýchodnú časť Slovenska (je najvýchodnejším krajom SR). Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s tromi slovenskými kraji, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Administratívne sa Prešovský kraj delí na 13 okresov: Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Vranov nad Topľou.

V Prešovskom kraji je 665 obcí, z toho má 23 štatút mesta. Počtom obyvateľov je Prešovský kraj na prvom mieste. Hustota zaľudnenia v kraji je druhá najnižšia medzi všetkými regiónmi Slovenska. Sídлом kraja je tretie najväčšie mesto Slovenska, Prešov (90 555 obyvateľov).

Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunít spomedzi všetkých krajov SR. Najväčším problémom v oblasti bývania je existencia nelegálnych obydľí.

Prešovský kraj má viac ako 60 % obyvateľov v produktívnom veku a takmer 23 % v predproduktívnom. Regionálny hrubý domáci produkt za posledné roky pravidelne rastie, i keď jeho výška je stále hlboko pod priemerom EÚ. Najvýznamnejšie odvetvie hospodárstva predstavuje obchodná činnosť. Obchodu sa v kraji venuje najviac podnikateľských subjektov. Ďalšími odvetviami je priemyselná výroba a stavebná produkcia.

Z hľadiska dopravnej polohy má významné postavenie pre celé východné Slovensko, najmä pre styk so svojimi susedmi, a to v cestnej aj železničnej doprave. Územím prechádza medzinárodná komunikácia E 50 v smere západ – východ z Českej republiky na Ukrajinu. Dôležitý je diaľničný úsek D1 Prešov – Košice s postupným prepojením smerom na západ cez vybudovaný tunel Branisko. Prešovským krajom prechádza železničná magistrála z Českej republiky cez Žilinu do Košíc smerom na ukrajinské hranice. Významná je aj trať pretínajúca celé východné Slovensko od juhu na sever, ktorá smeruje z Maďarska cez Prešov a Orlov až do Poľska. Popradské letisko, ako najvyššie položené medzinárodné letisko v strednej Európe (718 m n. m).

Prírodné pomery Prešovského kraja sú veľmi pestré. Povrch druhého najrozľahlejšieho kraja na Slovensku je prevažne hornatý. Územie kraja pretína dôležitá hranica medzi Západnými a Východnými Karpatmi. K najznámejším geomorfologickým celkom patria Tatry, Pieniny, Spišská Magura, Levočské vrchy, Čergov, Šarišská vrchovina, Košická kotlina, Slanské vrchy, Ondavská vrchovina, Laborecká vrchovina, Bukovské vrchy a Vihorlatské vrchy.

Región Prešovského kraja patrí z hľadiska prírodnej hodnoty k najvzácnejším na Slovensku. Nachádza sa tu: najstarší národný park na Slovensku (1949) Tatranský národný park (TANAP), Pieninský národný park (PIENAP) a Národný park Poloniny, ktorého pralesy sú zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Najvyšším miestom Prešovského kraja je Gerlachovský štít (2 655 m n. m.) vo Vysokých Tatrách, ktorý je zároveň aj najvyšším vrchom Slovenskej republiky. Najnižšie položené miesto sa nachádza pri výtoku rieky Ondavy z kraja v katastri obce Nižný Hrušov (105 m. n. m.).

Prešovský kraj má najchladnejšie a najdaždivejšie podnebie na Slovensku. Z hydrografického hľadiska patrí Prešovský kraj k úmoriu Baltského a Čierneho mora. Územím prechádza hlavné európske rozvodie. Najvýznamnejšími vodnými tokmi sú: Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Čirocha, Poprad a Dunajec.

Z prírodných jazier je veľká väčšina sústredená vo vysokohorskom prostredí Vysokých Tatier (plesá). Nachádza sa tu najväčšie aj najhlbšie pleso v slovenských Tatrách – Veľké Hincovo pleso (20,08 ha, 53 m), ako aj najvyššie položené Modré pleso (2192 m n. m.).

Sú tu aj najvyššie vodopády Slovenska s dominujúcim 80 metrov vysokým Kmeťovým vodopádom v doline Nefcerka.

Z minerálnych vôd sú najznámejšie kyselky vo Vyšných Ružbachoch, Novej Ľubovni, Bardejovských Kúpeľoch, Cigeľke, Sivej Brade, Baldovciach, Gánovciach, Lipovciach a Šindliari.

Pôvodná vegetácia Prešovského kraja bola tvorená prevažne lesmi. Dominantnými druhmi sú duby, buky, smrek, smrekovec, jedle a borovice.

Veľmi vzácna a pestrá je aj fauna Prešovského kraja. Medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid, srnec lesný, líška hrdzavá, diviak lesný a mnoho ďalších druhov sú typickými živočíšnymi zástupcami oblasti.

1.4.2 Súlad PRO Matiaška s PHSR Prešovského samosprávneho kraja

V zmysle zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky prevzal samosprávny kraj kompetencie v oblasti regionálneho rozvoja, medzi ktoré patrí aj vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja, koordinovanie úloh súvisiacich so zabezpečením hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja územia, koordinovanie plnenia koncepcií rozvoja samosprávneho kraja. Samosprávny kraj zabezpečuje a koordinuje vypracovanie odvetvových koncepcií a stratégií hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. Tie sú základnými dokumentmi, na

základe ktorých sa realizuje rozvoj kraja. Výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zabezpečuje PSK prostredníctvom odboru regionálneho rozvoja.

Prešovský samosprávny kraj (PSK) v súlade so zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v súčasnosti spracováva nový strednodobý rozvojový dokument PSK, ktorým je: „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020“ (PHSR PSK 2014 -2020). Dokument bude vypracovaný v súlade s prioritami a cieľmi ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie kraja. Zároveň bude zohľadňovať aktuálnu sociálno – ekonomickú situáciu, nové výzvy i nové podmienky v rámci Európskej únie a Slovenskej republiky.

Nový Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (PHSR PSK 2014 - 2020), spolu s územným plánom kraja, je základným kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami, investičnými projektmi a inými konkrétnymi aktivitami a spolu s návrhom na zdrojové krytie ich zabezpečenia.

Aktivity PRO Matiaška uvedené v akčnom pláne investícií na roky 2015 – 2022 sú v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 – 2015, nakoľko nový PHSR 2014 - 2020 ešte nie je schválený a počas jeho spracovania neboli na web stránke PSK zverejnené ani ciele, priority a jednotlivé aktivity.

2. Prioritná téma: Rozvoj cestovného ruchu

Hlavný cieľ: Vytvoriť z Prešovského kraja vyhľadávanú destináciu cestovného ruchu v Slovenskej republike

Aktivity PRO Matiaška:

- modernizácia verejného osvetlenia
- výstavba nových chodníkov
- revitalizácia centra obce

3. Prioritná téma: Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana

Hlavný cieľ: Zvýšiť ekologickú stabilitu krajiny a zlepšiť ochranu obyvateľstva/územia pred povodňami v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Matiaška: - Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch a vodnej nádrži v katastrálnom území obce Matiaška

4. Prioritná téma: Ochrana vôd

Hlavný cieľ: Zlepšiť ochranu a racionálne využívanie vôd v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Matiaška: - vybudovanie kanalizácie a ČOV

- vybudovanie verejného vodovodu 5.

Prioritná téma: Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Hlavný cieľ: Zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Matiaška: - rekonštrukcia verejných budov vrátane ich zateplenia

7. Prioritná téma: Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Hlavný cieľ: Zvýšiť efektívnosť a účinnosť rozvoja dopravy v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Matiaška: - rekonštrukcia miestnych komunikácií

15. Prioritná téma: Šport pre všetkých

Hlavný cieľ: Zvýšiť záujem verejnosti o športovanie a tým podporiť zdravý životný štýl obyvateľov Prešovského kraja

Aktivity PRO Matiaška: - výstavba multifunkčného ihriska

1.6 SWOT analýza

SWOT analýza obce Matiaška bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šanci),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tab. 27 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce, blízkosť okresného mesta – Vranov n/T. blízkosť krajského mesta – Prešov prítomnosť atraktívneho prostredia propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií	zlý technický stav miestnych komunikácií chýbajú chodníky staré verejné osvetlenie dostupnosť dopravy - autobusové spoje slabý internetový signál
Príležitosti	Ohrozenia
spolupráca s inými obcami rekonštrukcia miestnych komunikácií vybudovanie chodníkov rekonštrukcia verejného osvetlenia kamerový systém v obci spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí a na ekonomickom rozvoji oblasti potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce	nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce

Tab. 28 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>existencia školského a predškolského zariadenia priamo v obci</p>	<p>pomerne vysoká nezamestnanosť v okrese a v kraji</p> <p>starnúce obyvateľstvo absencia pošty</p> <p>v obci slabý výber tovaru v obchode</p> <p>absencia zdravotného strediska v obci</p> <p>málo kultúrnych a športových podujatí</p> <p>chýba priestor na voľnočasové aktivity – multifunkčné ihrisko</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>rekonštrukcia oplotenia športového areálu</p> <p>vybudovanie multifunkčného ihriska pomoc starým a opusteným ľuďom - DSS</p> <p>rekonštrukcia kultúrneho domu</p>	<p>zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva</p> <p>nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti</p>

Tab. 29 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>pokojné prostredie</p> <p>krásna príroda zdravé</p>	<p>chýba kanalizácia v obci</p> <p>chýba vodovod vyhadzovanie odpadu do prírody</p> <p>všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin existencia divokých skládok</p>
Príležitosti	Ohrozenia

<p>znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia</p> <p>úprava verejných priestranstiev – revitalizácia centra obce odstránenie tzv. divokých skládok v obci</p> <p>vybudovanie vodovodu</p> <p>bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie a ČOV</p>	<p>nedostatok pitnej vody ohrozenie zdravia obyvateľov z vody zo studní ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi</p> <p>nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu a vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok znečistenie životného prostredia</p>
---	--

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Nakoľko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, aj v prípade definovania stratégie platí priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- strategický cieľ,
- výber a popis špecifických cieľov v jednotlivých politikách, oblastiach rozvoja - ekonomická (hospodárska), sociálna, environmentálna.

Vízia: „Využitím vnútorného potenciálu vytvoriť príťažlivú obec pre vidiecke bývanie s komplexne vybudovanou infraštruktúrou, kvalitnými životnými podmienkami a zdravým životným prostredím“.

Strategický cieľ: Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Tab. 30 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)	
Cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce	Cieľ 2: Zlepšenie základných služieb v obci
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov Opatrenie 1.3 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá

Špecifický cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je zvýšiť efektivitu vidieckej ekonomiky. Opatrenia sú zamerané na riešenie rozvoja podnikateľských subjektov, na podporu rastu zamestnanosti, podporu cestovného ruchu zameraného na rozšírenie ponuky aktivít pre návštevníkov, propagáciu územia a budovanie partnerstiev. Propagácia širšieho územia je oveľa efektívnejšia, jednak z pohľadu využitia územia ako aj získania zdrojov financovania.

Špecifický cieľ 2: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a

ostatným návštevníkom obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia.

Tab. 31 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna	
Cieľ 3: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov	Cieľ 4: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Podpora zlepšenia materiálno technických podmienok školských zariadení	Opatrenie 2.2 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít

Špecifický cieľ 3: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov

Zdôvodnenie: Pre kvalitný vzdelávací a výchovný proces je potrebné technické zhodnotenie budov školských zariadení a modernizácia ich vybavenia. Úlohou tohto cieľa je modernizovať a budovať sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kvality a efektivity ich služieb.

Špecifický cieľ 4: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce

Zdôvodnenie: Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť v oblasti kultúry a športu. Obec si uvedomuje potrebu kultúrnych a športových akcií a s tým spojenou nedostatočnou infraštruktúrou. Úlohou tohto cieľa je dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti.

Tab. 32 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna	
Cieľ 5: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry	Cieľ 6: Ochrana obyvateľov pred povodňami
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana

Špecifický cieľ 5: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Špecifický cieľ 6: Ochrana obyvateľov pred povodňami

Zdôvodnenie: Z dôvodu výskytu miestnych búrok a ohrozenia obyvateľov záplavami je potrebné ochrániť obyvateľstvo aj majetok preventívnymi protipovodňovými opatreniami.

3. Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov.

Tab. 33 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Projekt 1.1.1 Podpora rozvoja malých a stredných podnikateľov	Ekonomická
	Projekt 1.1.2 Vybudovanie turisticko – oddychovej zóny	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.1.3 Užšia spolupráca v rámci mikroregiónu Hanušovce nad Topľou a MAS Slanské vrchy – Topľa: workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia	Ekonomická/sociálna
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia domu kultúry a obecných budov /dom smútku/	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.2.2 Oprava autobusových zastávok v obci	Ekonomická/sociálna
Opatrenie 1.3 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a lávok	Ekonomická
	1.3.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Ekonomická/sociálna
	Projekt 1.3.3 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	Ekonomická/sociálna
Opatrenie 2.1 Podpora zlepšenia materiálneho technických podmienok školských zariadení	Projekt 2.1.1 Výmena strechy a zateplenie ZŠ vrátane fasády	Sociálna
Opatrenie 2.2 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	Projekt 2.2.1 Rekonštrukcia oplotenia športového areálu	sociálna
	Projekt 2.2.2 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	Sociálna
Opatrenie 3.1	Projekt 3.1.1 Vybudovanie verejného vodovodu	Environmentálna

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Projekt 3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	Environmentálna
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana	3.2.1 Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch a vodnej nádrži v katastrálnom území obce Matiaška	Environmentálna

Tab. 34 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Projekt / aktivita	Výsledok / dopad
Projekt 1.1.1 Podpora rozvoja malých a stredných podnikateľov	vytvorenie nových pracovných miest
Projekt 1.1.2 Vybudovanie turisticko – oddychovej zóny	park, miesto pre hru a oddych, parkovisko, prezentácia obce informačnými tabuľami, podpora cestovného ruchu
Projekt 1.1.3 Užšia spolupráca v rámci mikroregiónu Hanušovce nad Topľou a MAS Slanské vrchy – Topľa: workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia	prezentácia obce a podpora cestovného ruchu
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia domu kultúry , obecných budov /Dom smútku/	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti
Projekt 1.2.2 Oprava autobusových zastávok v obci	zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a lávok	km ciest, cesty bez výtlkov, bezpečná preprava
Projekt 1.3.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Zlepšenie technického stavu, informovanosť obyvateľov
Projekt 1.3.3 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	Preventívna ochrana obecného majetku a občanov, monitorovanie kriminality a vandalizmu
Projekt 1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	níženie nákladov na el. energiu a bezpečnejšia obec
Projekt 2.1.1 Výmena strechy a zateplenie ZŠ vrátane fasády	zlepšenie technického stavu a zníženie energetickej náročnosti

Projekt 2.2.1 Rekonštrukcia oplotenía športového areálu	m nového oplotenía, bezpečnejšie podmienky pre šport
Projekt 2.2.2 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	stretávanie sa občanov navzájom, zlepšenie medziľudských vzťahov
Projekt 3.1.1 Vybudovanie verejného vodovodu	napojenie všetkých domácností v obci
Projekt 3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	napojenie všetkých domácností v obci
3.2.1 Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch a vodnej nádrži v katastrálnom území obce Matiaška	úprava tokov a nádrže, výstavba sedimentačnej nádrže – zabezpečí sa protipovodňová ochrana celej obce Matiaška

Zdroj: vlastné spracovanie

4. Realizačná časť

Realizačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu rozvoja obce bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v

prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

4.2 Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje webová stránka obce (www.Matiaska.sk) so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce.

4.3 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa** za príslušný rok schválená v OZ.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PRO musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení **Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov**.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO (Príloha č. 5 - Vzor monitorovacej správy).

Tab. 35 Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2017	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2017	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2017-2022	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDRR SR 2015 a vlastné spracovanie

4.4 Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO Matiaška je spracovaný akčný plán podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje aktivity/zoznam investícií všetkých opatrení. Akčný plán je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu. Poradie ani dôležitosť nie sú určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, resp. ostatných programoch a podľa reálnych možností obce. Akčný plán je realizovateľný

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

v časovom období 2016 – 2023 a všetky plánované investície sú rovnocenné. K projektom/aktivitám nie je spracovaná projektová dokumentácia, preto výška jednotlivých operácií nie je úplná a záväzná.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
- flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný
- monitorovaný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Tab. 36 Akčný plán obce Matiaška

Priorita; opatrenie; aktivita/projekt	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie v EUR
Priorita 1 – ekonomická (hospodárska) oblasť			
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu			
Projekt 1.1.1 Podpora rozvoja malých a stredných podnikateľov	2016-2023	Obec Matiaška	5 000
Projekt 1.1.2 Vybudovanie turisticko – oddychovej zóny	2016-2023	Obec Matiaška	115 000
Projekt 1.1.3 Užšia spolupráca v rámci mikroregiónu Hanušovce nad Topľou a MAS Slanské vrchy – Topľa: workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia	2016-2023	Obec Matiaška	5 000
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov			
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia domu kultúry , obecných budov/Dom smútku/	2016-2023	Obec Matiaška	80 000
Projekt 1.2.2 Oprava autobusových zastávok v obci	2016-2023	Obec Matiaška	10 000
Opatrenie 1.3 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá			
Projekt 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a lávok	2016-2023	Obec Matiaška	40 000
1.3.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2016-2023	Obec Matiaška	10 000
Projekt 1.3.3 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	2016-2023	Obec Matiaška	15 000

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Projekt 1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	2016-2023	Obec Matiaška	25 000
Priorita 2: sociálna oblasť			
Opatrenie 2.1 Podpora zlepšenia materiálno technických podmienok školských zariadení			
Projekt 2.1.1 Výmena strechy a zateplenie ZŠ vrátane fasády	2016 - 2023	Obec Matiaška	75 000
Opatrenie 2.2 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít			
Projekt 2.2.2 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	2016-2023	Obec Matiaška	10 000
Priorita 3: Environmentálna oblasť			
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd			
3.1.1 Vybudovanie verejného vodovodu	2016- 2023	Obec Matiaška	1 600 000
3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	2016 - 2023	Obec Matiaška	2 600 000
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana			
3.2.1 Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch a vodnej nádrži v katastrálnom území obce Matiaška	2016 - 2023	Obec Matiaška	2 486 000

Zdroj: vlastné spracovanie

5. Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec pre realizáciu PRO obce Matiaška,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov).

Finančný rámec špecifikuje pre každú prioritu a na každý projekt. Ide o finančný prídel plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- vlastné zdroje (rozpočet obce),
- štátne dotácie z účelových fondov (Environmentálny fond, ŠFRB),
- fondy EÚ,
- financovanie z národných projektov (Úrady práce, soc. vecí a rodiny),
- rozpočet Prešovského samosprávneho kraja,
- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia).

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska, či iných štátov.

Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov. Obec môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

- a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Celkovou sumou dlhu obce sa na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu.

Zdroj: Zákon č. 583 / 2004 Z. z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.)

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Tab. 37 Finančný rámec PRO Matiaška

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ/výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu a=b+e+f+g+h	Verejné zdroje celkom b=c+d	Verejné zdroje		Úverové zdroje e	Príspevky f	Iné zdroje g	Iné zdroje h
				mesiac/rok - mesiac/rok			Národné celkom c	Súkromné zdroje EÚ (EŠIF) celkom d				
I. Hospodárska (ekonomická) politika					305 000 €	299 000 €	61 250 €	237 750 €	3 000 €	0 €	0 €	3 000 €
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	1.1.1 Podpora rozvoja malých a stredných podnikateľov		vytvorenie nových pracovných miest	2016-2023	5 000 €	2 000 €	2 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	3 000 €
	1.1.2 Vybudovanie turisticko oddychovej zóny		park, miesto pre hru a oddych, parkovisko, prezentácia obce informačnými tabuľami, podpora cestovného ruchu	2016-2023	115 000 €	115 000 €	17 250 €	97 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

	Projekt 1.1.3 Užšia spolupráca v rámci mikroregiónu Hanušovce nad Topľou a MAS Slanské vrchy – Topľa: workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia		prezentácia obce a podpora cestovného ruchu	2016-2023	5 000 €	2 000 €	2 000 €	0 €	3 000 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	1.2.1 Rekonštrukcia domu kultúry	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti	2016-2023	80 000 €	80 000 €	20 000 €	60 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.2.2 Oprava autobusových zastávok v obci	1274 - Ostatné budovy, i.n.	zlepšenie technického stavu a estetická funkcia	2016-2023	10 000 €	10 000 €	2 500 €	7 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.3 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a lávok	2112 - Miestne komunikácie	km ciest, cesty bez výtlkov, bezpečná preprava	2016-2023	40 000 €	40 000 €	10 000 €	30 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.2 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Zlepšenie technického stavu, informovanosť obyvateľov	2016-2023	10 000 €	10 000 €	1 500 €	8 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

	1.3.3 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Preventívna ochrana obecného majetku a občanov, monitorovanie kriminality a vandalizmu	2016-2023	15 000 €	15 000 €	2 250 €	12 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	níženie nákladov na el. energiu a bezpečnejšia obec	2016-2023	25 000 €	25 000 €	3 750 €	21 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
II. Sociálna politika						115 000 €	113 000 €	49 250 €	63 750 €	2 000 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1 Podpora zlepšenia materiálo technických podmienok školských zariadení	2.1.1 Výmena strechy a zateplenie ZŠ vrátane fasády	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zlepšenie technického stavu a zníženie energetickej náročnosti	2016-2023	75 000 €	75 000 €	11 250 €	63 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
Opatrenie 2.2 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	2.2.1 Rekonštrukcia oplotenia športového areálu		m nového oplotenia, bezpečnejšie podmienky pre šport	2016-2023	30 000 €	30 000 €	30 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	2.2.2 Organizácia kultúrnych a športových podujatí		stretávanie sa občanov navzájom, zlepšenie medziľudských vzťahov	2016-2023	10 000 €	8 000 €	8 000 €	0 €	2 000 €	0 €	0 €	0 €	
III. Environmentálna politika						6 686 000 €	6 686 000 €	3 116 000 €	3 570 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	3.1.1 Vybudovanie verejného vodovodu	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	napojenie všetkých domácností v obci	2016-2023	1 600 000 €	1 600 000 €	240 000 €	1 360 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	3.1.2 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	napojenie všetkých domácností v obci	2016-2023	2 600 000 €	2 600 000 €	390 000 €	2 210 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana	3.2.1 Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch a vodnej nádrži v katastrálnom území obce Matiaška	1252 - Nádrže, silá a sklady	úprava tokov a nádrže, výstavba sedimentačnej nádrže – zabezpečí sa protipovodňová ochrana celej obce Matiaška	2016-2023	2 486 000 €	2 486 000 €	2 486 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Celkom					7 106 000 €	7 098 000 €	3 226 500 €	3 871 500 €	5 000 €	0 €	0 €	3 000 €

Tab. 38 Model viacdrojového financovania

Prioritná oblasť	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné a iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
oblasť ekonomická	305 000	237 750	55 525	0	5 725	299 000	6 000
Opatrenie 1.1 Podpora podnikateľov v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	125 000	97 750	15 525	0	5 725	119 000	6 000
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	90 000	67 500	22 500	0	0	90 000	0
Opatrenie 1.3 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	90 000	72 500	17 500	0	0	90 000	0
oblasť sociálna	115 000	63 750	11 250	20 000	18 000	113 000	2 000
Opatrenie 2.1 Podpora zlepšenia materiálne technických podmienok školských zariadení	75 000	63 750	11 250	0	0	75 000	0
Opatrenie 2.2 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	40 000	0	0	20 000	18 000	38 000	2 000
oblasť environmentálna	6 686 000	3 570 000	2 991 700	0	124 300	6 686 000	0
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	4 200 000	3 570 000	630 000	0	0	4 200 000	0
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana	2 486 000	0	2 361 700	0	124 300	2 486 000	0
Spolu	7 106 000	3 871 500	3 058 475	20 000	148 025	7 098 000	8 000

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je obec Matiaška zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov, čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020, opatrenie 7 (Zdroj: PRV SR 2014-2020):

OPATRENIE: M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20) Právny základ

- článok 20 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV;
- príloha I bod 8.6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 808/2014.

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Podopatrenie: **7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.**

Opis typu operácie

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehĺbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

*Názov operácie: **Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry***

Podopatrenie: **7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry**

Opis typu operácie

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémův a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.

- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Názov operácie: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Podopatrenie: **7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie**

Opis typu operácie

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turistickej zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

Obec Matiaška je členom občianskeho združenia Miestna akčná skupina Slanské vrchy - Topľa, tzn. v prípade schválenia štatútu MAS bude sa môcť obec uchádzať aj o získanie financií zapojením sa do výziev vyhlásených príslušnou MAS.

Tab. 39 Prehľad schválených programov SR na roky 2014 – 2020

P. č.	Operačné programy	Riadiaci orgán
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR
6.	Efektívna verejná správa	MV SR
7.	Technická pomoc	ÚV SR
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR
10.	Programy EÚS	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO Matiaška.

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023 schválilo Obecné zastupiteľstvo v Matiaške na riadnom zasadnutí dňa 15.07.2016 uznesením číslo 2/2016.

Schválený PRO Matiaška na roky 2016 - 2023 bude zverejnený na internetovej stránke obce Matiaška :

www.obecmatiaska.sk

Tab. 40 Schválenie PRO Matiaška

Schválenie PRO Matiaška na roky 2016 - 2023	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Názov: Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023 - Dokument spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: úplné spracovanie „na kľúč“. <i>Spracovateľom je Obec Matiaška</i>. - Obdobie spracovania: január 2016 – júl 2016. - Za riadenie procesu zodpovedal starosta obce Matiaška a dodávateľ. - Verejnosť bola oboznamovaná s priebežnými výstupmi prostredníctvom verejnej tabule obce a zverejnený bude na web stránke obce Matiaška (www.obecmatiaska.sk) a názory občanov boli zozbierané dotazníkovou metódou. - Náklady na spracovanie: 500,00 €.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Verejné pripomienkovanie - Posudzovanie SEA
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo v Matiaške schvaľuje Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 – 2023“

Prílohy

- Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Matiaška
- Príloha č. 2: Harmonogram PRO Matiaška
- Príloha č. 3: Osnova PRO Matiaška
- Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve
- Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy
- Príloha č. 6: Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 7: Zoznam tabuliek
- Príloha č. 8: Zoznam grafov
- Príloha č. 9: Zoznam obrázkov
- **Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Matiaška**

Zámer spracovania PRO Matiaška	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016-2023
Forma spracovania	- s pomocou interných pracovníkov obce a starostu obce „na kľúč“. <i>Spracovateľom je Obec Matiaška</i>
Riadenie procesu spracovania	- dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0. - podklady o obci Matiaška poskytne starosta obce Matiaška. - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude uskutočnená dotazníkovou metódou.
Obdobie spracovania	- január 2016 – júl 2016, harmonogram spracovania (Príloha č. 2).

Program rozvoja obce Matiaška na roky 2016 - 2023

Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - financovanie z rozpočtu obce Matiaška v sume 500,00 € s DPH, t. j. na: - náklady na vlastné spracovanie – experti (vyjadrené v osobohodinách): 120 hodín - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, dotazníky. - náklady na publicitu – tlač materiálov, úprava elektronických médií.
---------------------------------	---

Zámer spracovania PRO Matiaška bol schválený OZ obce Matiaška uznesením č. 5/2015, dňa 04.12.2015 a zverejnený na mieste obvyklým, t. j. na verejnej tabuli obce Matiaška) dňa 05.12.2015. Vyvesený bol počas celej doby trvania vypracovania PRO Matiaška.

Príloha č. 2 : Harmonogram spracovania PRO Matiaška

Harmonogram spracovania PRO Matiaška												
Rok 2015												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Pripomienkovanie												
Schvaľovanie												

Príloha č. 3: Osnova PRO Matiaška

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol),
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám, □ súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení PRO obecným zastupiteľstvom a zverejnení PRO na web stránke obce.

Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve

Názov	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO Matiaška
Obdobie platnosti	január 2016 – december 2023
Predmet dohody	Cieľ spolupráce partnerov – vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie kvality života všetkých obyvateľov obce, v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja.
Účastníci dohody	Obec Matiaška a COOP Jednota
Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráca pri tvorbe PRO, - Pomoc a spolupráca pri organizácii spoločenských aktivít v obci.
Financovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Sponzorské dary, - Dobrovoľnícka pomoc pri činnostiach na podporu rozvoja obce.

Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy

Monitorovacia správa						
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet mesta od do	Externé zdroje od do	Realizácia aktivít od do a plán na obdobie od do	
Cieľ 1						
Opatrenie 1.1						
A. 1.1.1						
A. 1.1.2						

Príloha č. 6 - Zoznam skratiek použitých v PRO

a. s. – Akciová spoločnosť

ČOV - Čistiareň odpadových vôd

DOS – Dom ošetrovateľskej starostlivosti

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

FO – Fyzická osoba ha

- Hektár

HDP – Hrubý domáci produkt

CHA – chránený areál

CHÚ – Chránené územie

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

IBV - Individuálna bytová výstavba IKT –

Informačné a komunikačné technológie km –

Kilometer

k. ú. – Katastrálne územie m²

– meter štvorcový

MDVRR SR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MR – Miestny rozhlas

MŠ - Materská škola

NP – Národná pamiatka

NPR – Národná prírodná rezervácia

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

OcÚ – Obecný úrad

OZ – Obecné zastupiteľstvo

PD - Poľnohospodárske družstvo

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PO – Právnická osoba

PP – Prírodná pamiatka

PRO - Program rozvoja obce

PSK – Prešovský samosprávny kraj

PRV SR – Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky

ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov

SAD – Slovenská autobusová doprava SPP,

a. s. - Slovenský plynárenský podnik

s. r. o. – Spoločnosť s ručeným obmedzením SVP

– Slovenský vodohospodársky podnik

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ŠK - Športový klub

š. p. – Štátny podnik

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

TKO - Tuhý komunálny odpad

TVS – Televízny signál

UEV – Územie európskeho významu

UR – Účastnícke rozvádzače

VSE, a. s. – Východoslovenské elektrárne

VT – Vranov nad Topľou

VÚC - Vyšší územný celok

VVS, a. s. – Východoslovenská vodárenská spoločnosť

VZN – Všeobecne záväzné nariadenie

ZOS – Zariadenie opatrovateľskej starostlivosti

ZPS – Zariadenie pre seniorov

ZŠ - Základná škola

Z. z. – Zbierka zákonov

ŽP – Životné prostredie

Príloha č. 7: Zoznam tabuliek

- Tab. 1 Základná charakteristika obce Matiaška
- Tab. 2 Spádovosť obce Matiaška
- Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov obce Matiaška podľa pohlavia v r. 2011 – 2015
- Tab. 4 Prehľad vekových skupín v obci Matiaška v r. 2015
- Tab. 5 Ekonomická aktivita obyvateľov obce Matiaška
- Tab. 6 Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2011 - 2015
- Tab. 7 Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Matiaška v r. 2011 - 2015
- Tab. 8 Národnostné zloženie v obci Matiaška
- Tab. 9 Vierovyznanie v obci Matiaška
- Tab. 10 Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Matiaška
- Tab. 11 UoZ v obci Matiaška v r. 2011 - 2015
- Tab. 12 UoZ podľa vekových skupín v okrese Vranov nad Topľou v r. 2011 - 2015
- Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Vranov nad Topľou v r. 2011 – 2015
- Tab. 14 Prehľad UoZ v PSK v r. 2011 - 2015
- Tab. 15 Prehľad UoZ v SR v r. 2011 – 2015
- Tab. 16 Typy obydli v obci Matiaška
- Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby v obci Matiaška
- Tab. 18 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody v obci Matiaška
- Tab. 19 Prehľad počtu žiakov v MŠ a ZŠ v obci Matiaška
- Tab. 20 Podnikatelia v obci Matiaška v r. 2015
- Tab. 21 Prehľad najväčších podnikateľov v obci a ich podnikateľská činnosť
- Tab. 22 Príjmy rozpočtu obce Matiaška (v EUR)
- Tab. 23 Výdavky rozpočtu obce Matiaška (v EUR)
- Tab. 24 Finančné operácie obce Matiaška (v EUR)
- Tab. 25 Rozdelenie pôdneho fondu obce Matiaška v r. 2015
- Tab. 26 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese VT
- Tab. 27 SWOT analýza ekonomickej oblasti
- Tab. 28 SWOT analýza sociálnej oblasti

Tab. 29 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Tab. 30 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Tab. 31 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Tab. 32 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Tab. 33 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Tab. 34 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Tab. 35 Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Tab. 36 Akčný plán obce Matiaška

Tab. 37 Finančný rámec PRO Matiaška

Tab. 38 Model viaczdrojového financovania

Tab. 39 Prehľad schválených programov SR na roky 2014 – 2020

Tab. 40 Schválenie PRO Matiaška

Príloha č. 8: Zoznam grafov

Graf 1 Stav obyvateľstva v obci Matiaška podľa pohlavia v r. 2015

Graf 2 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Matiaška v r. 2011 - 2015

Graf 3 Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Matiaška v r. 2015

Graf 4 Vekové skupiny podľa pohlavia v obci Matiaška v r. 2015

Graf 5 EAO v obci Matiaška podľa pohlavia

Graf 6 Zastúpenie EAO obce Matiaška

Graf 7 Prírodný prírastok obyvateľstva v obci Matiaška v r. 2011 - 2015

Graf 8 Migračné saldo v obci Matiaška v r. 2011 – 2015

Graf 9 Národnostné zloženie v obci Matiaška

Graf 10 Vierovyznanie v obci Matiaška

Graf 11 Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Matiaška

Graf 12 UoZ v obci Matiaška v r. 2010 – 2014

Graf 13 UoZ v okrese Vranov nad Topľou podľa vekových skupín v r. 2011 – 2015

Graf 14 Nezamestnanosť v okrese Vranov nad Topľou, v PSK a v SR v r. 2011 – 2015

Graf 15 Prehľad FO - podnikateľov v obci Matiaška v r. 2015

Graf 16 Prehľad PO v obci Matiaška v r. 2015

Graf 17 Zastúpenie podnikateľov v obci Matiaška v r. 2015

Graf 18 Rozdelenie pôdneho fondu obce Matiaška v r. 2015

Graf 19 Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Matiaška v r. 2015

Graf 20 Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Matiaška v r. 2015

Príloha č. 9: Zoznam obrázkov

Obr. 1 Mapa polohy obce Matiaška

Obr. 2 Mapa k. ú. Matiaška

Obr. 3 Erb obce Matiaška

Obr. 4 Gréckokatolícky chrám v Matiaška

Obr. 5 Pamätník SNP

Obr. Mapa SR s vyznačeným územím PSK **Príloha č. 10: Ex-post hodnotenie PHSR 2005 - 2013**

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Matiaška spracovaný na roky 2005 – 2013. Tento PHSR 2005 – 2013 bol rozdelený na analytickú, strategickú, implementačnú a finančnú časť. Stratégia rozvoja obce Matiaška stavala predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, kde rozvoj obce sa bude orientovať najmä na rozvoj priemyselno – hospodárskej funkcie a na zachovanie a oživovanie tradičných hodnôt a kolorit vidieckeho prostredia. Strategické ciele sú viazané na 2 oblasti: investície do základnej infraštruktúry (A), kultúra a život komunity (B). Realizácia jednotlivých projektov bola naplánovaná do roku 2013.

Prehľad plnenia rozvojových aktivít zadaných v predchádzajúcom PHSR

Opatrenie	Hodnotenie	Opatrenie	Hodnotenie
A. 1.1 Vybudovanie kanalizácie	nesplnené	B. 1.1 Udržiavanie kultúrnych a spoločenských aktivít v obci	splnené
A. 2.1 Vybudovanie obecného vodovodu	nesplnené	B. 2.1 Tradičné kultúrne podujatia a pestovanie miestnych zvyklostí	splnené
A. 3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	čiastočne splnené		
A. 4.1 Rekonštrukcia ihriskovej budovy	čiastočne splnené		